

PKS- yhteisöraportti 1|2022

Helsinki

Sisällys

Tämä raportti sisältää pääkaupunkiseutuyhteisesti raportoitavat yhteisöt. Raportissa esitetään kustakin yhteisöstä niiden toimittamien katsausten perusteella vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen toiminnan ja talouden kehittymistä koskevat tiedot. PKS-raportti tehdään neljän kuukauden välein.

Omistajaohjauksen tavoitteet.....	2
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä (HUS).....	7
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL).....	12
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä.....	15
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy.....	21
Liite 1 HUS katsaus 2021	24

Julkaisija	PKS-yhteisöraportti 1/2022
Nimike	Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisu 2022:30
Sarja	(pdf-verkkajulkaisu)
ISBN	ISBN 978-952-386-148-0
ISSN-L	ISSN-L 2242-4504
Tiedustelut	controller Pia Halinen, erityissuunnittelija Tiina Leinonen

Kuntayhtymien omistajaohjauksen yhteiset tavoitteet vuodelle 2022

KUNTAYHTYMIEN OMISTAJA-OHJAUKSEN YHTEISET TAVOITTEET	HUS Toteuma	HSL Toteuma	HSY Toteuma
<p>1. Jäsenkuntien talouden tasapainotstarpeiden huomiointi kuntayhtymän taloudenpidossa ja -suunnittelussa niin, että kuntayhtymät tekevät myös omat toimenpiteensä talouden tasapainottamiseksi</p>	<p>Tammi-maaliskuun toteumatietojen perusteella laadittu ennuste päättyy 77,7 milj. euron alijäämään. Ennusteen laadinnassa on pyritty huomioimaan Tehyn ja Superin kahden viikon lakon ja JHL:n ja Jytyn yhden viikon lakon vaikutukset. Palkkaratkaisun vaikutusta ei ole ennakoitu, vaan palkankorotusten vaikutus on ennustettu talousarviovarauksen mukaisena (1,9 %:n vuositaso palkkojen ja palkkioiden kasvu).</p> <p>Heikentyneen taloustilanteen vuoksi HUSissa on käynnistetty säästöohjelman valmistelu.</p>	<p>HSL:n strategiaa tukeva organisaatiouudistus astui voimaan 1.4.2022. Organisaatiouudistuksen yksi keskeisiä uudistuksia on alueellisten markkinayksiköiden perustaminen. Alueellisissa yksiköissä kohtaavat kustannukset ja tulot, joten niiden avulla päästään mittaamaan entistä paremmin sitä, kuinka hyvin palvelujemme tarjonta vastaa asiakkaittemme tarpeisiin. Myös omistajaohjauksen tavoitteeseen alueittaisen asiakas- ja asukastyytyväisyyden parantamiseen pystytään vastaamaan paremmin uuden toimintamallin myötä. Organisaatiouudistus vahvistaa myös strategian seurantaan, jotta strategisia tavoitteita voidaan johtaa entistä paremmin.</p>	<p>Vuoden 2021 aikana valmisteltiin uuden hankintajärjestelmällä käyttöönottoa, tällä parannetaan hankintojen tehokkuutta. Uusi hankintajärjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2022. Täyttölupamenettelyä tehostettiin ja sillä hallitaan henkilöstömäärän kasvua entistä tehokkaammin. Talous ja toimintasuunnitelmassa 2022-2024 kiinnitettiin erityisesti huomiota tuottavuuden kehittämiseen tuottavuusohjelman pohjalta. Tuottavuutta haetaan panostusten kohdentamisella ja fokuoimalla tekemistä. Organisaatiota lähdettiin vuonna 2021 muokkaamaan joiltain osin toimintaa tehostavaan suuntaan esim. vesihuollossa. Keväällä 2022 valmistuu uusi strategia 2030. Talouden tasapainotusnäkökulma on vahvasti huomioitu uudessa strategiassa</p>
<p>2. Strategisten tavoitteiden seuranta tehostettava ja vaadittavat korjaustoimet toteutettava riittävän ajoissa</p>	<p>Alla olevassa taulukossa on esitetty HUS yhtymätason strategisten mittareiden vuositaso tavoitearvot, toteuma-arvot sekä värikoodattu tavoitteen toteutuminen kuukausittain. Vihreä tarkoittaa tavoitteen toteutumista ja punainen, ettei tavoitetta ole saavutettu. Mittareiden toteuma-arvot on esitetty kumulatiivisessa muodossa Maisan käyttöönotto-% tietoa lukuun ottamatta, josta on esitetty kuukausittainen toteuma. Maisa 15D-kysely on otettu käyttöön 2022 helmikuussa.</p>	<p>HSL:n hallitus arvioi toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä tuloskortissa HSL:lle asetettujen tavoitteiden saavuttamista säännöllisesti osavuosisikatsausraportoinnin yhteydessä. Akuuttia tilannetta seurataan myös kuukausittain normaalin kuukausiraportoinnin yhteydessä.</p>	<p>Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmissä, jotka myös määrittelevät korjaustoimenpiteet. Strategisia tavoitteita käsitellään myös osavuosisikatsauksen yhteydessä HSY:n hallituksessa, jolta tarvittaessa tulee korjaustoimenpiteitä. Muutamien yksittäisten strategisten tavoitteiden seuranta on haastavaa esim. kierrätysaste, koska siihen tarvitaan dataa HSY:n ulkopuolisilta tiedontuottajilta ja he tuottavat dataa noin vuoden viiveellä.</p>

<p>3. PKS-yhteisten tavoitteiden toteutumisesta, kokonaisinvestoinneista sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta raportoitava jäsenkunnille vuosittain PKS-raportoinnin yhteydessä</p>	<p>HUS-raportoi säännöllisesti investointien toteumaa sekä investointiohjelman valmistelua HUS Strato -kokouksissa.</p> <p>Toimintavuoden investointien ennustetaan toteutuvan budjettivarausten mukaisesti.</p> <p>Hallitus päätti 28.2.2022 (§ 26) vuosien 2022–2025 investointiohjelman tarkastamisesta. Keskeisin tarve investointiohjelman tarkistamiseen johtuu siitä, että rakennushankkeet alittivat vuoden 2021 määräraharavaruksen ja hankkeiden toteuttamatta jääneet osuudet siirtyvät myöhäisemmille vuosille. Osa hankkeiden kustannusarvioista tarkentui tarvittavaa määräraharavarausta pienentäen, osa kasvattaen. Vuoden 2022 investointien kokonaismäärää ei muutettu.</p> <p>Hallitus päätti toisesta investointiohjelman tarkistamisesta 9.5.2022 (§ 74). Investointiohjelman tarkistamistarpeet liittyvät lähinnä Jorvin sairaala-alueen rakennusoikeuden kasvattamisesta aiheutuvasta maankäytömaksusta sekä Siltasairaalahankkeen kohonneesta kustannusarviosta sekä tarkennuksesta kustannusten vuosijaksotukseen.</p> <p>Ensimmäisen neljän kuukauden jälkeen investointien toteuma on edelleen varsin pieni, 17 % Investointien toteutus ja myös kustannuskertymä vilkastuu tyyppillisesti kevään edetessä.</p>	<p>PKS-raportointia ja jäsenkuntien raportointia tehdään PKS-yhteisön ja jäsenkuntien pyytämien aikataulujen ja raportointiohjeiden mukaisesti. HSL raportoi PKS-yhteisölle tavoitteiden sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta raportointiohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Merkittävästä hankkeesta Blominmäen investointi on raportoitu 29.04.2022 HSY hallitukselle; Hankkeen kustannukset nousevat hankesuunnitelman tarkistuksen yhteydessä 2014 arvioidusta. Hankkeen toteutuneet kustannukset 31.3.2022 mennessä ovat yhteensä noin 481 milj. euroa. Ennuste hankkeen kokonaiskustannuksista on noin 511 milj. euroa. Jätevesien käyntöä Blominmäkeen tavoitellaan alkavaksi 31.8.2022 mennessä ja puhdistamon tavoitellaan olevan täysimääräisesti käytössä vuoden 2022 loppuun mennessä. Puhdistamon urakan kokonaisvalmiusaste kustannusennusteesseen verrattuna on noin 94 % (rakennustekniikka 99 %, prosessiputkisto ja -koneisto 90 %, LVI 91 %, automaatio ja instrumentointi 78 % ja sähkö 87 %).</p> <p>Blominmäen projektinjohtourakan prosessin ja LVI:n putkistojen ja koneiden asennukset ovat lähes valmiit. Prosessiputkistoista on asentamatta enää joitain täydentäviä (D < 32 mm) putkisto-osia. Sähkö- ja instrumentointikytkennät ja koestus ovat edenneet hieman odotettua hitaammin, mikä johtaa koestusten haasteelliseen tiivistymiseen seuraavalla vuosineljänneksellä. Työt viemäritunneleissa ovat edenneet yhdessä sovitun aikataulun mukaisesti. Purkutunneli luovutettiin HSY:lle 25.3.2022 ja sen täyttö Suomenojan puhdistetulla jätevedellä aloitettiin 28.3.2022. Tulotunneli luovutettiin HSY:lle 1.4.2022. Työt Malminmäen ja Eestinkallion urakka-alueiden ylemmissä tunneliosuuksissa ja maan päällä jatkuvat. Espoonjoen, Penkkikujan ja Riimukallion kuiluilla on tehty Kalliorakennus-yhtiöltä kesken jääneitä töitä. Viemärien kääntöurakoiden työt ovat edenneet hyvin Suomenojan puhdistamoalueella ja Riimukalliolla. Friisilän pumppaamon viereltä aloitettu viemäriin pitkä loiva poraus kallion läpi saatiin valmiiksi helmikuussa.</p>
--	--	--	---

Kuntayhtymien omistajaohjauksen yhtymäkohtaiset tavoitteet vuodelle 2022

HUS -KUNTAYHTYMÄN OMISTAJAOHJAUKSEN TAVOITTEET	Toteuma
4. Läpinäkyvä tuottavuusmäärittely ja -laskenta tuottavuuden kehityksen seuraamiseksi	Tavoitteiden ja mittareiden yksityiskohtaiset raportissa ao. yhteisön kohdalla.
5. Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituskellisesti kestävä tasolle selvitettävä investointiohjelman suurimpien hankkeiden osalta vaihtoehtoisia toteuttamis- ja rahoitusmuotoja ja sisällytettävä vaihtoehtotarkastelu hankesuunnitelmaan ja arvioitava mahdollisuuksia toimintatapojen muutoksiin (mm. etävastaanotot)	HUS-yhtymän VM:n järjestämä lainanottovaltuusinfo on 31.5.2022. Lainanottovaltuus määrittelee investointiohjelman kokonaistason. Digitalisaatio on vahvasti esillä toiminnan kehittämisessä.
6. Kunnilla vahva rooli HUS:n strategisten tavoitteiden ja merkittävien kehittämissuunnitelmien suunnittelussa sekä seurannassa.	TAE 2023 valmistelu on käynnistetty Helsingin kaupungin, Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUSin talouden yhteistyönä. Strategisista tavoitteista, toiminnallisista muutoksista sekä merkittävistä kehittämissuunnitelmista käydään kahdenkeskiset neuvottelut kaikkien hyvinvointialueiden kanssa.

HSL -KUNTAYHTYMÄN OMISTAJAOHJAUKSEN TAVOITTEET	Toteuma
4. Läpinäkyvä tuottavuusmäärittely ja -laskenta tuottavuuden kehityksen seuraamiseksi	Strategiakauden loppuun katsova tuottavuusohjelma on valmistelussa ja elementtejä tuottavuusohjelmasta sisällytetään alustavaan Toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2023–2025, joka lähetetään jäsenkunnille lausunnoille 06/2022.
5. Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden pitkän aikavälin kasvua edistetään koko HSL:n alueella	Tavoitetta ei tulla saavuttamaan koronavaiikutusten johdosta vuoden 2022 aikana.
6. Toiminnassa huomioidaan koko liikennejärjestelmän toimivuus	MAL-yhteistyö kuntien ja valtion kanssa varmistaa osaltaan liikennejärjestelmän toimivuutta.
7. Joukkoliikennettä täydentäviä liikkumispalveluja kehitetään yhteistyössä palveluja tuottavien yritysten kanssa	HSL:n visiona on olla vuonna 2030 kestävä liikunnan johtava toimija. Tavoitteemme on johtaa seudun kaupunkiliikenteen ekosysteemin kehittämistä, mahdollistaa sujuva liikuminen koko seudulla ja toimia alustana innovaatioille ja kehittämiselle. Varmistamme yhdessä yhteistyökumppaneidemme kanssa asiakkaillemme saumattoman ja kestävä liikunnan.

HSY -KUNTAYHTYMÄN OMISTAJAOHJAUKSEN TAVOITTEET	Toteuma
4. Läpinäkyvä tuottavuusmäärittely ja -laskenta tuottavuuden kehityksen seuraamiseksi	Tuottavuuteen liittyvistä strategisista mittareista on kerrottu kohdassa kuntayhtymille asetettavat tavoitteet ja tuottavuuden nousu 1,5 %.
5. Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla tariffien reaalisten hinnankorotusten välttäminen	Tämän hetken erittäin korkea investointitaso tuo haasteita rahoitukselle ja toisaalta paineita palvelutaksoihin. HSY:n palveluiden tariffit päättää HSY:n hallitus talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Valtavat investointimenot ja velkaantumisen hillintä vaativat maltillisia hinnankorotuksia.
6. Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle	<p>Investointitasoa seurataan tarkasti vuosittaisen talous ja toimintasuunnitelman yhteydessä ja viimeisimmässä HSY:n talous ja toimintasuunnitelmassa 2022-2024 rahoituksesta (Lopullinen TTS 2022-2024) on raportoitu seuraavaa;</p> <p>Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 436 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 227 miljoonalla, josta 59,9 miljoonaa euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 897 miljoonaa euroa. Lainamäärän jatkuva kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja lyhennysten myötä. On tarpeen tarkastella investointimenojen, velkaantumisen ja taksapolitiikan tasapainoa. Nykyisen kaltaisen investointitason jatkuminen tuo merkittävää painetta asiakasmaksujen korotuksille.</p>
7. Kuntayhtymän vuosien 2021 ja 2022 talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 0,5 %:n korvaus. Vuosien 2023 ja 2024 osalta valmistelussa otetaan huomioon 1 %:n korvaus ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %:n korvaus.	Peruspääomalla maksettava korvaus on huomioitu talous- ja toimintasuunnitelmissa vuosille 2021-2024. Vuoden 2021 toteutunut korvaus peruspääomasta oli 2,5 miljoonaa euroa. Talous- ja toiminta suunnitelmassa vuodelle 2022 huomioitiin 0,5 % korvaus ja vuodelle 2023 ja 2024 1 % korvaus. Vuodesta 2025 alkaen korko on 1,5 %.
8. Tehostetaan toimenpiteitä vesijohtoverkoston hävikin pienentämiseksi	<p>Aluemitänsjärjestelmän suunnitteluun, rakentamiseen ja käyttöönottoon luotu prosessi ja se on jalautettu kaikilla osastoilla.</p> <p>Vuotavuuden hallintatoimenpiteisiin liittyen käynnistetty kartoitus uusista tarkemmista vuodon paikantamismenetelmistä.</p> <p>HSY:n uudessa strategiassa 2030 on listattu toimenpiteitä tähän liittyen mm. se että HSY etsii ja korjaa verkoston vuotokohtia aktiivisesti sekä verkostojen saneeraus.</p>
9. Kehitetään jätteiden sivuvirtojen hyödyntämistä pääkaupunkiseudulla yhteistyössä palveluja tuottavien yritysten kanssa	Jätteiden hyödyntäminen yhteistyökumppanien kanssa: HSY hyödyntää kaikki jätteet yhteistyökumppanien kanssa lukuun ottamatta omana toimintana tehtävää biojätteen käsittelyä, kaatopaikkarakenteissa hyödynnettäviä massoja sekä lähes täysin loppunutta kaatopaikkasijoittamista (yhteistyökumppaneita mm. Vantaan Energia, tuottajayhteisöt, Ekomokumppanit).

Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS)

Helsingin kaupungin
omistusosuus

36,2 %

"Tammi-maaliskuun toteumatietojen perusteella laadittu ennuste päättyy 77,7 milj. euron alijäämään. Ennusteen laadinnassa on pyritty huomioimaan Te-hyn ja Superin kahden viikon lakon ja JHL:n ja Jy-tyn yhden viikon lakon vaikutukset. Palkkaratkaisun vaikutusta ei ole ennakoitu, vaan palkkankorotusten vaikutus on ennustettu talousarviovarauksen mukaisena (1,9 %:n vuositasen palkkojen ja palkkioi-den kasvu).

Heikentyneen taloustilanteen vuoksi HUSissa on käynnistetty säästöohjelman valmistelu."

HUSin tehtävänä on tuottaa sen jäsenkuntien ja sairaanhoitopiirin järjestämisvastuuseen kuuluvia erikoissairaanhoidon ja kehitysvammahuollon palveluja sekä huolehtia yliopistolliselle sairaanhoitopiirille säädetyistä muista tehtävistä.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Ennalta suunniteltua kiireetöntä hoitoa koskevien elektiivisten läheteiden määrä (114 214) kasvoi 1,8 % edellisvuodesta. Vuoden 2022 tammi-huhtikuussa oli yhtä monta arkipäivää kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Keskimäärin tammi-huhtikuun jokaisena arkipäivänä HUSiin saapui 1 395.

Hoidon saatavuus ja hoitoonpääsy (lukumäärä)	1-4/2022 Toteuma	1-4/2021 Toteuma	Muutos- %
Läheteiden määrä (elektiiviset)	114 214	112 215	1,8
Läheteiden käsittelyaika > 21 vrk, lkm	1 809	1 271	42,3
Hoitoonpääsyä osastolle odottavat potilaat > 6 kk	3 293	1 783	84,7
Hoitoonpääsyä osastolle odottavat potilaat kaikki	20 639	16 597	24,4
Polikliniseen hoitoon odottavat potilaat > 3 kk	7 814	4 841	61,4
Polikliniseen hoitoon odottavat potilaat kaikki	27 847	31 362	-11,2

Avainlukuja (1 000 euroa)	2022 Ennuste	2021 Toteuma
Toimintatuotot	2 708 710	2 754 758
Toimintakulut	-2 793 671	-2 809 741
Toimintakate	39 429	135 394
Tilikauden yli-/alijäämä	-77 670	15 022
Toimintatuotot/toimintakulut (%)	101,4	101,3
Henkilöstökulut toimintatuotoista -%	53,1	49,1
Vuosikate/poistot (%)	25,7	113,6
Avainlukuja (1 000 euroa)	1-4 /2022 Toteuma	2021 Toteuma
Kassavarat	225 422	183 078
Investoinnit	48 976	249 963
Oma pääoma	364 716	391 253
Pitkäaikaiset velat	729 701	715 742
Taseen loppusumma	1 721 737	1 694 786

Hallitus

Puheenjohtaja: Rautava Risto

Varapuheenjohtaja: Veltheim Erik

Jäsenet: Kerola Hannele, Gilbert Olga, Kasonen Mika, Kokko Annika, Wickström Henrik, Vuorjoki Anna, Taipale Ilkka, Vesikansa Sanna, Muurinen Seija, Karinoja Erkki, Eskola Tapani, Soininvaara Osmo, Noro Tiina, Böhling Tom, Reijula Kari

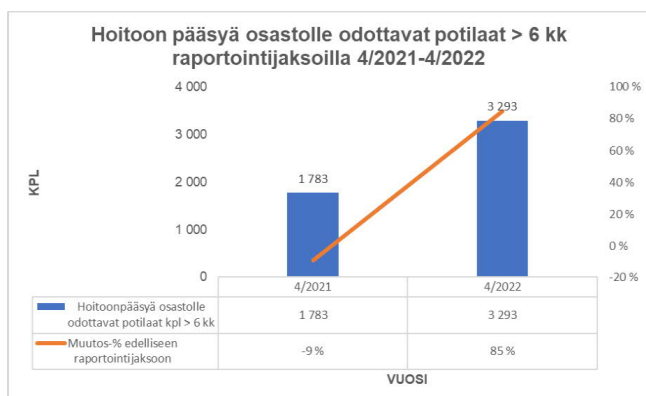
Varajäsenet: Hyvärinen Maritta, Heinonen Santeri, Korhonen Oskari, Rätty Virpi, Karhunen Timo, Linros Jüri, Rehn-Kivi Veronica, Kaajakari Antti, Rantanen Mimi, Leinonen Maarit, Saranpää Timo, Virkkunen Laura, Nuutinen Annina, Honkanummi Eeva, Kärkkäinen Pekka, Hämäläinen Esa, Rauhala Kirsi

Toimitusjohtaja: Bergendahl Matti

Hoitoonpääsy lain edellyttämässä ajassa heikentyi vuoden 2021 huhtikuun lopun tilanteeseen verrattuna vuodeosastolle jonottaneiden sekä poliklinikalle jonottaneiden osalta. Huhtikuun lopussa vuodeosastohoitoon odottavien potilaiden kokonaismäärä (20 639) kasvoi 24,4 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta, ja yli 6 kk odottavien potilaiden lukumäärä (3 293) kasvoi, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 1 783 potilasta (kasvua 84,7 %). Erikoisaloista eniten yli 6 kk odottajia oli kirurgiaan ja silmätäudeille, kuten aikaisempinakin vuosina. Kiireettömään polikliiniseen tutkimukseen ja hoitoon odottavien potilaiden kokonaismäärä (27 847) väheni 11,2 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Mutta yli 3 kk odottavien potilaiden lukumäärä kasvoi ja oli 7 814 potilasta, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 4 841 potilasta (kasvua 61,4 %).

Huhtikuun alussa HUSissa astui voimaan uusi ohje Jonottamisen syy -koodien käytöstä, kun potilas odottaa kiireetöntä erikoissairaanhoitoa. Hoitoa odottavista potilaista voidaan jatkossa erotella avohoitoa (poliklinikajono), päiväkirurgiaa ja

osastohoitoa (osastojono) odottavat potilaat, mutta lisäksi myös hoidon tarpeen arviointia odottavat potilaat. Hoidon tarpeen arviointia odotti huhtikuun lopussa yhteensä 11 706 potilasta (3/2022 6 162 potilasta). Huhtikuun aikana hoidon tarpeen arviointia odottavien potilaiden määrä on lisääntynyt odotetusti ko. jonottamisen syy -koodin laajemman käyttöönoton jälkeen. Samaan aikaan ja samassa suhteessa avohoitoa odottavien (poliklinikajono) potilaiden määrä on laskenut.

Tammi-huhtikuussa omanpalvelutuotannon vertailukelpoinen volyymi alitti talousarvion sisältämän suunnitelman – 7,0 % ja väheni -5,6 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Erikoissairaanhoidossa hoidettiin 329 204 potilasta tammi-huhtikuussa. Määrä kasvoi 0,7 % edellisestä vuodesta. Tästä jäsenkuntien potilaita oli yhteensä 308 671.

Omistajaohjauksen tavoitteiden toteutuminen

- Jäsenkuntien talouden tasapainotustarpeiden huomioon ottaminen kuntayhtymän taloudenpidossa ja -suunnittelussa niin, että kuntayhtymät tekevät omat konkreettiset ja mitattavissa olevat toimenpiteensä talouden tasapainottamiseksi

Tavoitteen toteutuminen

Tammi-maaliskuun toteumatietojen perusteella laadittu ennuste päättyi 77,7 milj. euron alijäämään. Ennusteen laadinnassa on pyritty huomioimaan Tehyn ja Superin kahden viikon lakon ja JHL:n ja Jytyn yhden viikon lakon vaikutukset. Palkkaratkaisun vaikutusta ei ole ennakoitu, vaan palkankorotusten vaikutus on ennustettu talousarviovarauksen mukaisena (1,9 %:n vuositason palkkojen ja palkkioiden kasvu).

Heikentyneen talustilanteen vuoksi HUSissa on käynnistetty säästöohjelman valmistelu.

- Strategisten tavoitteiden seuranta tehostettava ja vaadittavat korjaustoimet toteutettava riittävän ajoissa.

Tavoitteen toteutuminen

Alla olevassa taulukossa on esitetty HUS yhtymätason strategisten mittareiden vuositason tavoitearvot, toteuma-arvot sekä värikoodattu tavoitteen toteutuminen kuukausittain. Vihreä tarkoittaa tavoitteen toteutumista ja punainen, ettei tavoitetta ole saavutettu. Mittareiden toteuma-arvot on esitetty kumulatiivisessa muodossa Maisan käyttöönotto-% tietoa lukuun ottamatta, josta on esitetty kuukausittainen toteuma. Maisa 15D-kysely on otettu käyttöön 2022 helmikuussa.

Mittarin nimi	tavoitearvo	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04
07b Lähtövaihtuvuus (pl. eläköityneet)	≤ v. 2021	0.8%	1.5%	2.1%	2.8%
07c Alle vuoden vakinaisesta palvelussuhteesta irtisanoutuneet	≤ v. 2021	8.0	15.0	-	-
08c.1 Maisa 15D-kyselyn täyttömäärä	100 000		351.0	2714.0	5806.0
08d.1 Kokonaiskustannus- ja vaikuttavuusmittarien kehittäminen, diabetes	1 = Etenee	0.0	0.0	1.0	1.0
05a.1 Maisan käyttöönotto-%	Yli 70 %	58.6%	55.2%	55.4%	56.7%
Sähköisten palveluiden osuus (eKäynnit)	>20%				23,2 %
05a.4 Sisäinen digitalisaatiohanke, Lanu	1 = Etenee	1.0	1.0	1.0	1.0

3. PKS-yhteisten tavoitteiden toteutumisesta, kokonaisinvestoinneista sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta raportoitava jäsenkunnille vuosittain PKS-raportoinnin yhteydessä.

Tavoitteen toteutuminen

HUS-raportoi säännöllisesti investointien toteumaa sekä investiohjelman valmistelua HUS Strato -kokouksissa.

Toimintavuoden investointien ennustetaan toteutuvan budjettivaruksen mukaisesti.

Hallitus päätti 28.2.2022 (§ 26) vuosien 2022–2025 investiohjelman tarkastamisesta. Keskeisin tarve investiohjelman tarkastamiseen johtuu siitä, että rakennushankkeet alittivat vuoden 2021 määräraharavaruksen ja hankkeiden toteuttamatta jääneet osuudet siirtyvät myöhäisemmille vuosille. Osa hankkeiden kustannusarvioista tarkentui tarvittavaa määräraharavarausta pienentäen, osa kasvattaen. Vuoden 2022 investointien kokonaismäärää ei muutettu.

Hallitus päätti toisesta investiohjelman tarkastamisesta 9.5.2022 (§ 74). Investiohjelman tarkastamistarpeet liittyvät lähinnä Jorvin sairaala-alueen rakennusoikeuden kasvattamisesta aiheutuvasta maankäyttömaksusta sekä Siltasairaalahankkeen kohonneesta kustannusarviosta sekä tarkennuksesta kustannusten vuosijaksotukseen.

Ensimmäisen neljän kuukauden jälkeen investointien toteuma on edelleen varsin pieni, 17 % Investointien toteutus ja myös kustannuskertymä vilkastuu tyyppillisesti kevään edetessä.

Investoinnit (milj. euroa)	TA 2022	TOT 1-4/2022	TA 1-4/2022	Poikkeama milj. €
Rakennukset	202,6	37,6	45,0	-7,2
Laitteet	46,5	5,0	2,0	2,9
Tietojärjestelmät	34,6	5,6	6,0	-0,3
Osakkeet ja osuudet	4,0	0,0	0	0,0
Yhteensä	287,7	48,3	53,0	-4,6

4. Läpinäkyvä tuottavuusmäärittely ja -laskenta tuottavuuden kehityksen seuraamiseksi

Tavoitteen toteutuminen

1. Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1 %*	2. Hoitovelman pienentäminen	3. Asiakaskeskeisyyden lisääminen
<p>Mittarit:</p> <p>1. a) Yksiköille asetettiin yhteensä 19,8 milj. euron tuottavuustavoitteet. Yksiköt ovat raportoineet hankkeiden edistymisestä yksikkökohtaisissa seurantakokouksissa. b) Toimintavuoden investointien ennustetaan toteutuvan budjettivaruksen mukaisesti. Tammi-huhtikuussa investointeja toteutui 48,3 milj. euroa (TA 2022 53,0 milj. euroa)</p> <p>2. Vuonna 2022 kokonaistuottavuuden kehitystä seurataan kustannus per potilas -tunnusluvulla. Tammi-huhtikuussa HUSin kustannus per potilas on ollut 2 045 euroa, kasvua edelliseen vuoteen 0,3 % (deflatoimaton). Tavoitteena on, että kustannus per potilas laskisi deflatoituna HUS tasolla -1 % verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.</p> <p>3. Tammi-huhtikuussa oman palvelutuotannon vertailukelpoinen volyyymi alitti talousarvion -7,0 % ja väheni -5,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. HUSissa työskenteli huhtikuun lopussa 26 546 henkilöä, mikä oli 1 021 vähemmän, kuin talousarviossa ennakoitiin (-3,7 %) ja 499 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna (-1,8 %). Alkuvuoden palvelutuotantoa sotki</p>	<p>Mittarit:</p> <p>1. Hoitopääsystä osastolle odottavia potilaita > 6 kk potilaita oli 4/2022 tilanteessa 3 293 potilasta, kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan oli 84,7 %. Polikliiniseen hoitoon odottavia potilaita > 3 kk oli 4/2022 tilanteessa 7 814, jossa kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan 61,4 %.</p> <p>2. Huhtikuussa jonottaneiden raportointikäytäntöä muutettiin. Uudeksi raportoitavaksi ryhmäksi otettiin hoidon tarpeen arviointia odottavat. Huhtikuussa hoitotakuu toteutui 71,9 %:sesti. Osastohoitoon odottavien kokonaismäärä oli 20 639, joista > 180 vrk odottaneita oli 3 293 potilasta, 16 %.</p>	<p>Mittarit:</p> <p>1. NPS indeksi tammi-huhtikuussa on ollut 76,4-80,2.</p>

5. Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle

- selvitettävä investiohjelman suurimpien hankkeiden osalta vaihtoehtoisia toteuttamis- ja rahoitusmuotoja ja sisällytettävä vaihtoehtotarkastelu hankesuunnitelmaan ja arvioitava mahdollisuuksia toimintatapojen muutoksiin (mm. etävastaanotot).

Tavoitteen toteutuminen

HUS-yhtymän VM:n järjestämä lainanottovaltuusinfo on

31.5.2022. Lainanottovaltuus määrittelee investointiohjelman kokonaistason. Digitalisaatio on vahvasti esillä toiminnan kehittämisessä.

6. Kunnilla vahva rooli HUS:n strategisten tavoitteiden ja merkittävien kehittämishankkeiden suunnittelussa sekä seurannassa

Tavoitteen toteutuminen

TAE 2023 valmistelu on käynnistetty Helsingin kaupungin, Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUSin talouden yhteistyönä. Strategisista tavoitteista, toiminnallisista muutoksista sekä merkittävistä kehittämishankkeista käydään kahdenkeskiset neuvottelut kaikkien hyvinvointialueiden kanssa.

Tuloskehitys

Toimintatuotot yhteensä alittivat tammi-huhtikuussa talousarvion 8,6 % (85,8 milj. euroa) ja pienenevät edellisvuoteen verrattuna 9 % (89,4 milj. euroa). Muiden kuin jäsenkuntamaksajien laskutus (61,2 milj. euroa) toteutui 14,2 milj. euroa (-18,8 %) talousarviota pienempänä. Muiden maksajien talousarvion toteutumisessa on jatkuvaa epävarmuutta, koska vaativien erityistason hoitojen laskutuksen suuruus yhteensä ja erityisesti kohdentuminen eri maksajille vaihtelee kuukausittain ja vuosittain.

Jäsenkuntien maksuosuuslaskutus (ml. ostopalvelut) alitti talousarvion 59,9 milj. euroa (-9,2 %) ja väheni edellisen vuoden toteumasta -4,2 % (25,6 milj. euroa).

Jäsenkuntien maksosuudet (milj. eur)	Toteuma 1-4/2022	Talousarvio 1-4/2022	Poikkeama -%
Espoo	96,5	101,5	-4,9
Helsinki	215,7	242,7	-11,1
Vantaa	81,0	89,1	-9,1
Kaikki jäsenkunnat yhteensä	590,4	650,2	-9,2

Laskutuksen alitus johtui osittain siitä, että vuodenvaihteessa keskeneräiset hoitajaksot katkaistiin poikkeuksellisesti laskutukseen suoriteperusteisesti vuodelle 2021 laskutusjärjestelmävaihdoksen vuoksi. Tätä laskutusta oli yhteensä 19,5 milj. euroa, josta jäsenkuntien maksosuuteen kohdistui 12,9 milj. euroa ja muihin maksajiin 6,6 milj. euroa.

Alkuvuoden vuodeosastotoimintaan (näkyvät DRG- ja DRG-O tuotteissa) on vaikuttanut koronaepidemian jatkuminen. Hoidossa on ollut koko ajan noin 100 koronapotilasta, joista noin 30 potilasta on itse koronan takia hoidossa vuodeosastolla ja noin 5 potilasta teho-osastolla. Muut potilaat (65 potilasta) ovat tulleet hoitoon muista syistä, mutta sivulöydöksenä on löytynyt korona, mikä vaikuttaa hoidon järjestämiseen olennaisesti. Lisäksi henkilöstön saatavuudessa on ollut vaikeuksia. Näiden syiden yhteisvaikutuksena 100–200 sairaansijaa on ollut suljettuna, koska niiden auki pitämiseen ei ole ollut

henkilöstöä. Tämän vuoksi vuodeosastohoitojaksosia on tuotettu vähemmän.

Leikkaustoimenpiteitä on jouduttu peruuttamaan noin 2 800 kappaletta hoitajalakon sekä ylityö- ja vuoronvaihtokieltojen vuoksi, vaikutus näkyy erityisesti klassisissa DRG-tuotteissa ja DRG-O-tuotteissa. Klassiset DRG-tuotteet vaativat raskasta vuodeosastohoitoa 3-vuorotyönä. Tässä ryhmässä myös paljon myyntiä ulkokunnille, joten vaikutukset ovat nähtävissä myös ulkokuntamyynnissä.

Lakon vaikutusta toimintatuottoihin voidaan arvioida myös viikkokohtaisella laskutuksella. Lakkoviikkoina (vkot 14–15) jäsenkunnan maksuosuuteen kuuluvan HUSin oman erikoissairaanhoidon palvelutuotannon poikkeama normaalitoiminnasta oli noin -28,9 milj. euroa. Lakon jälkeen oman toiminnan laskutus ei ole palannut normaalitasolle ylityö- ja vuoronvaihtokieltojen vuoksi. Lakon ja sitä seuranneen tuotannon aleneman vaikutus HUSin toimintatuottoihin on huhtikuussa arviolta -42,1 milj. euroa.

Toimintakulut alittivat tammi-huhtikuussa talousarvion 4,7 % (43,8 milj. euroa) ja pienenevät edellisvuoteen verrattuna 3,3 % (30,2 milj. euroa). Kululajikohtaisesti tarkasteltuna henkilöstökulut alittivat talousarvion 28,9 milj. euroa (5,7 %). Palvelujen ostot alittivat talousarvion 11,8 milj. euroa (5,4 %). Tarvikekulut alittivat talousarvion 1,6 milj. euroa (0,9 %). Poistot ja arvonalentumiset alittivat talousarvion 0,09 milj. euroa (0,2 %). Lakon sekä ylityö- ja vuoronvaihtokiellon vaikutus toimintakuluihin oli n. -12,4 milj. euroa, josta henkilöstökulujen osuus oli n. -9,6 milj. euroa.

Tammi-huhtikuussa tilikauden tulos oli 26,5 milj. euroa alijäämäinen (TA +14,6 milj. euroa) eli tulos alitti talousarvion 41,1 milj. euroa ja edellisvuoden tuloksen 57,6 milj. euroa. Tulosta heikensivät aiemmin kuvattu keskeneräisten hoitajaksosien käsittely vuodenvaihteessa sekä lakko. Lakon sekä ylityö- ja vuoronvaihtokiellon vaikutus oli n. -29,7 milj. euroa. Vastavasti sitä paransi Kiinteistö Oy Keravan Isonkiventie 8:n osakekannan myynnistä maaliskuulle kirjattu 7,7 milj. euron myyntivoitto.

Tammi-huhtikuussa sitovat nettokulut alittivat talousarvion 3,0 % (18,8 milj. euroa) ja kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 5,5 % (32,0 milj. euroa). Toimintakulut alittivat talousarvion 43,8 milj. euroa, mutta muun sairaanhoidollisen toiminnan myyntituotot jäivät talousarviosta 32,7 milj. euroa ja maksutuotot 4,2 milj. euroa. Kasvun edelliseen vuoteen selittää suurelta osin edellisvuonna alkuvuodesta kirjattu ja myöhemmin purettu rajatestaussaksotus (40,4 milj. euroa ajalla 1–4/2021).

Kuntayhtymän rahavarat 30.4.2022 olivat 233,1 milj. euroa. Rahavarat sisältävät kuntayhtymälle annettuja lahjoitusvaroja 7,2 milj. euroa, ja kuntayhtymän konsern pankkitiliin kuuluvien

konserniyhtiöiden varoja 7,9 milj. euroa. Kassan riittävyystavoite vuoden lopussa on vähintään 15 päivää.

Vuonna 2022 kokonaistuottavuuden kehitystä seurataan kustannus per potilas -tunnusluvulla. Tammi-huhtikuussa HUSin kustannus per potilas on ollut 2 045 euroa, kasvua edelliseen vuoteen 0,3 % (deflatoimaton). Tavoitteena on, että kustannus per potilas laskisi deflatoituna HUS tasolla -1 % verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Riskienhallinta on kytketty HUSissa osaksi toiminnan ja talouden suunnittelu-, toteutus- ja seurantaprosesseja. Varautumisesta, riskeistä ja riskienhallinnan tilanteesta raportoidaan säännöllisesti talousarviossa, osavuosikatsauksissa sekä tilinpäätöksessä. Lisäksi häiriö- ja erityistilanteissa raportoidaan viiveettä valmiusjohdon määrittelemällä tavalla.

Tarkastelujaksolla vahvistettiin strategisen riskienhallinnan kytkentää talouden ja toiminnan suunnittelu- ja seurantaprosesseihin, systematisoitiin vuosisuunnittelua ja varautumista sekä riskienhallintatyötä. HUSin toiminnalliset muutokset ja toimintaympäristön haasteet (mm. koronapandemia, geopolittinen tilanne ja yhteiskunnalliset jännitteet) lisäsivät osaltaan tarvetta tehostaa em. toimintoja.

Ulkoinen toimintaympäristö vaikutti HUSin toimintaedellytyksiin ja toimintaprosesseihin. Tarkastelujaksolla realisoitui HUSin kannalta varsin haasteellinen tilanne, jossa yhdistyivät sekä kotimaiset että kansainväliset riskitekijät. Vuonna 2020 käynnistynyt koronapandemia oli edelleen aktiivisessa vaiheessa ja kuormitti sairaaloita sekä potilashoidon osalta että henkilöstön sairastumisten kautta. Samanaikaisesti ammattijärjestöt antoivat työtaisteluvaroituksen sekä vuoronvaihto- ja ylityökiellon jäsenistölleen. Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäys Ukrainaan käynnisti merkittävät varautumistoimenpiteet HUSin jatkuvuudenhallinnan turvaamiseksi. Edellisten riskiprosessien lisäksi talvi 2022 oli sääolosuhteiden osalta haastava ja olosuhteista aiheutui suuri potilaiden määrällinen lisäys traumapäivystyksiin. Elektiivistä toimintaa jouduttiin ajamaan alas ja HUSin suuronnettomuusvalmiustason arvioitiin olleen normaalioloja heikompaa tarkastelujaksolla.

HUSissa on valmisteltu alkuvuoden aikana 1.1.2023 voimaan astuvaa organisaatiota. Uusi organisaatio on määritelty siten, että se tukee sote-uudistusta ja hyvää yhteistyötä Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa. HUS-yhtymä perustettiin 28.4.2022 ja sen ensimmäinen HUS-yhtymäkokous on 7.7.2022. Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa yhteistyössä on valmisteltu TAE 2023 laskentaparametreja ja raamia. Vuoden 2022 painopisteenä on ydintoiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja hallittu siirtymä HUS-kuntayhtymästä HUS-yhtymäksi.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Helsingin kaupungin omistusosuus

52,10 %

”Arvion mukaan operointikustannukset ovat yhteensä 537 milj. euroa ja ylittävät talousarvion 22 milj. eurolla. Mikäli ylitys näyttää todennäköiseltä vielä toisessa osavuositarkastuksessa, HSL:n hallitukseen ja yhtymäkokoukseen valmistellaan syksyllä talousarvion muutosesitys sitovan kulu-erän ylitystä.”

HSL:n tehtävänä on suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä, vastata Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta, vastata toimialueensa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta, hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taks- ja lippujärjestelmä sekä liikenteen taksat, vastata matkalippujen tarkastuksesta, päättää ja hankkia toimialueensa bussi-, raitiovaunu-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut sekä huolehtia muista viranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

Avainlukuja (1 000 euroa)	2022 Ennuste	2021 Toteuma
Toimintatuotot	773 878	733 444
Toimintakulut	-751 980	-706 005
Toimintakate	21 898	27 439
Tilikauden yli-/alijäämä	3 544	10 408
Toimintatuotot/toimintakulut (%)	102,9	103,9
Henkilöstökulut toimintatuotoista -%	3,1	3,4
Vuosikate/poistot (%)	119,4	161,1
Avainlukuja (1 000 euroa)	1–4/2022 Toteuma	2021 Toteuma
Kassavarat	76 570	74 037
Investoinnit	1 922	11 741
Oma pääoma	10 789	17 919
Pitkäaikaiset velat	39 474	39 474
Taseen loppusumma	171 587	167 996

Hallitus

Puheenjohtaja: Pajula Matias

Varapuheenjohtaja: Sauri Pekka

Jäsenet: Brax Saara, Halava Heli, Kauppila Elina, Kauppinen Sirpa, Laiho Mia, Liukkonen Pasi, Månsson Björn, Outinen Maria, Pitkänen Tuulia, Rissanen Laura, Rokkanen Sakari, Rydman Sampsa

Varajäsenet: Hämäläinen Sanna, Karhu Jessica, Salmi Lilli, Birjulin Yuri, Haaja Ilpo, Savuoja Tuure, Oila Kimmo, Makkonen Teija, af Hällström Nina, Myller Pertti, Nieminen Pekka, Jokinen Juho, Passi Kauko, Angelvo-Riipinen Reetta

Toimitusjohtaja: Nykänen Mika

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Koronarajoitusten purun myötä matkustajamäärät joukkoliikenteessä ovat lähteneet kasvu-uralle, mutta matkustaminen joukkoliikenteessä on edelleen noin -30 % alle vuoden 2019 tason. Arvioimme nousijamäärien jäävän kuluvana vuonna 298 milj. nousuun, kun talousarvio on laadittu 306 milj. nousijamäärään perustuen.

Lipputulossa näkyy kuitenkin hieman talousarviota positiivisempi kehityskulku ja arvioimme lipputulosta kertyvän 303 milj. euroa, kun talousarviossa on varauduttu 298 milj. euron lipputuloihin.

Valtion tukia HSL arvioi saatavan hieman talousarviossa arvioidua enemmän. Tiedossa olevat tuet eivät kuitenkaan riitä kattamaan rahoitusvajetta, joka syntyy, kun lipputulot jäävät edelleen arvion mukaan noin 80 milj. euroa jälkeen koronapandemiaa edeltävästä tasosta.

Samaan aikaan energian hintojen raju nousu kasvattaa liikennöinnin operointikustannuksia. Arvion mukaan operointikustannukset ovat yhteensä 537 milj. euroa ja ylittävät talousarvion 22 milj. eurolla. Mikäli ylitys näyttää todennäköiseltä vielä toisessa osavuositarkastuksessa, HSL:n hallitukseen ja yhtymäkokoukseen valmistellaan syksyllä talousarvion muutosesitys sitovan kulu-erän ylitystä.

Omistajaohjauksen tavoitteiden toteutuminen

1. Jäsenkuntien talouden tasapainotustarpeiden huomioon ottaminen kuntayhtymän taloudenpidossa ja -suunnittelussa niin, että kuntayhtymät tekevät myös omat toimenpiteensä talouden tasapainottamiseksi.
2. Strategisten tavoitteiden seuranta tehostettava ja vaadittavat korjaustoimet toteutettava riittävän ajoissa.

Tavoitteiden 1–2 toteutuminen

HSL:n strategiaa tukeva organisaatiouudistus astui voimaan 1.4.2022. Organisaatiouudistuksen yksi keskeisiä uudistuksia on alueellisten markkinayksiköiden perustaminen. Alueellisissa yksiköissä kohtaavat kustannukset ja tulot, joten niiden avulla päästään mittaamaan entistä paremmin sitä, kuinka hyvin palvelujemme tarjonta vastaa asiakkaittemme tarpeisiin. Myös omistajaohjauksen tavoitteeseen alueittaisien asiakas- ja asukastytyväisyyden parantamiseen pystytään vastaamaan paremmin uuden toimintamallin myötä. Organisaatiouudistus vahvistaa myös strategian seuranta, jotta strategia tavoitteita voidaan johtaa entistä paremmin.

HSL:n hallitus arvioi toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä tuloskortissa HSL:lle asetettujen tavoitteiden saavuttamista säännöllisesti osavuosisiksausraportoinnin yhteydessä. Akuuttia tilannetta seurataan myös kuukausittain normaalin kuukausiraportoinnin yhteydessä.

3. PKS-yhteisten tavoitteiden toteutumisesta, kokonaisinvestoinneista sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta raportoitava jäsenkunnille vuosittain PKS-raportoinnin yhteydessä.

PKS-raportointia ja jäsenkuntien raportointia tehdään PKS-yhteisön ja jäsenkuntien pyytämien aikataulujen ja raportointiohjeiden mukaisesti. HSL raportoi PKS-yhteisölle tavoitteiden sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta raportointiohjeiden mukaisesti.

4. Läpinäkyvä tuottavuusmäärittely ja -laskenta tuottavuuden kehityksen seuraamiseksi

Tavoitteen toteutuminen

Strategiakauden loppuun katsova tuottavuusohjelma on valmistelussa ja elementtejä tuottavuusohjelmasta sisällytetään alustavaan Toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2023–2025, joka lähetetään jäsenkunnille lausunnoille 06/2022.

5. Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden pitkän aikavälin kasvua edistetään koko HSL:n alueella

Tavoitteen toteutuminen

Tavoitetta ei tulla saavuttamaan koronavaikutusten johdosta vuoden 2022 aikana.

6. Toiminnassa huomioidaan koko liikennejärjestelmän toimivuus

Tavoitteen toteutuminen

MAL-yhteistyö kuntien ja valtion kanssa varmistaa osaltaan liikennejärjestelmän toimivuutta.

7. Joukkoliikennettä täydentäviä liikkumispalveluja kehitetään yhteistyössä palveluja tuottavien yritysten kanssa

Tavoitteen toteutuminen

HSL:n visiona on olla vuonna 2030 kestävä liikunnan johtava toimija. Tavoitteemme on johtaa seudun kaupunkiliikenteen ekosysteemin kehittämistä, mahdollistaa sujuva liikuminen koko seudulla ja toimia alustana innovaatioille ja kehittämiselle. Varmistamme yhdessä yhteistyökumppaneidemme kanssa asiakkaillemme saumattoman ja kestävä liikumisen.

Tuloskehitys ja investoinnit

Osavuosisiksausennusteessa toimintatuottojen arvioidaan olevan vuositasolla 773,9 milj. euroa, 18,5 milj. euroa (2,4 %) talousarviossa arvioitua enemmän. Tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 25,7 milj. euroa, 13,1 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Toimintatuottoihin sisältyviä lipputuloja arvioidaan kertyvän 303,5 milj. euroa eli 5,4 milj. euroa (1,8 %) talousarviossa ennakoitua enemmän.

Toimintakulujen arvioidaan olevan 752,0 milj. euroon ja ylittävän talousarvion 20,9 milj. eurolla (2,9 %). Joukkoliikenteen operointikustannukset ylittävät ennusteen mukaan talousarvion arviolta 21,8 milj. euroa (4,2 %). Suurin yksittäinen tekijä on rajusti kasvaneet polttoaineiden ja sähkön hinnat.

Joukkoliikenneinfrastruktura maksettavat käyttökorvaukset toteutuvat ennusteessa talousarvion mukaisena ollen yhteensä 140,7 milj. euroa.

Investointien poistojen arvioidaan ylittävän talousarvio 0,7 milj. eurolla ja olevan noin 18,3 milj. euroa.

Tilikauden tuloksen arvioidaan ennusteessa olevan 3,5 milj. euroa ylijäämäinen, kun talousarvio oli laadittu 6,7 milj. euron ylijäämäiseksi. Vaikka toimintakulut ennusteessa ylittivät, arviot talousarviota hieman paremmin kehittyvistä lipputuloista ja valtion tuesta pitää tulosennusteen toistaiseksi ylijäämäisenä.

Investointimenojen arvioidaan jäävän 10,5 milj. euroa (39,3 %) alle talousarvion ja olevan noin 16,2 milj. euroa. Lukijalaitteiden ja reitittimien hankinnat ovat siirtyneet budjetoidusta aikataulusta. Uudet lukijalaitteet mahdollistavat mm. lähimaksamisen kehittämisen.

Ympäristöasioiden hallinta

Helsingin seudun visiona on olla Euroopan kestävimmin kasvava ja ihmisläheisin metropolialue vuoteen 2040 mennessä. Tähän päästään kolmella tavoitteella: hiilineutraali, menestyvä ja hyvinvoiva. Tavoitteet ohjaavat Helsingin seudun MAL 2023 -suunnittelutyötä. Valmistuessaan keväällä 2023 MAL 2023 -suunnitelma sisältää keinovalikoiman, joilla nyt päätetyt tavoitteet saavutetaan. Mukana on suunnitelma seudun maankäytön kehityksestä, asuntotuotantotavoitteet ja muut asuntopoliittiset toimenpiteet sekä seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, joka sisältää kaikki liikennemuodot. Tänä vuonna keskitytään suunnitteluun ja ensimmäinen suunnitelma-versio on valmistunut. Sitä ja sen keinovalikoimaa arvioidaan laajalla vaikutusten arvioinnilla, jonka tulosten perusteella suunnitelmaa parannetaan niin, että Helsingin seudulle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa.

Tärkeä seudun ilmastotavoitteita tukeva keino on joukkoliikenteen sähköistäminen. Sähköbussien määrän kasvua varmistetaan bussiliikenteen kilpailutuksilla, joiden ehdoissa suositaan sähköistä kalustoa.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi HSL:n toimintaan ja talouden kehitykseen. Vaikutukset tulevat heijastumaan myös tulevien vuosien kehitykseen. Asiakkaiden muutuneiden liikkumistarpeiden tutkimista on jatkettu mm. selvittämällä etätyön yleistymisen vaikutuksia liikkumiseen sekä vapaa-ajan matkojen muutoksia ja potentiaalia joukkoliikennematkojen lisäämiseen.

Kustannustason rajua nousu on merkittävä riski, joka nostaa nopeasti joukkoliikenteen operoinnin kustannuksia, kun samaan aikaan koronapandemian seurauksena romahtaneiden matkustajamäärien palautuminen on hidasta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

Helsingin kaupungin
omistusosuus

57,6 %

”Energianhinta lähti jyrkkään nousuun viime syksynä. Uusi merkittävä käänne tapahtui Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Poikkeustilanteen vuoksi kuljetuksissa jouduttiin ottamaan käyttöön määräaikaikaiset polttoaineliset. Sekä energian että polttoainelien hinnat tulevat ylittämään talousarvion, tämänhetkisen arvion mukaan 2,5 milj. eurolla ”

HSY:n tehtävänä on hoitaa jäsenkuntiansa jätelain mukainen jätehuolto ja siihen liittyvä toiminta, toimia vesihuoltolaissa tarkoitettuna vesihuoltolaitoksena, joka huolehtii vesihuollosta toiminta-alueellaan, huolehtia jäsenkuntiansa ilmansuojelun seuranta-, tutkimus- ja suunnittelu- sekä koulutus- ja valistustehtävistä sekä hoitaa jäsenkuntien sille antamat muut kuntayhtymän toimintaan liittyvät yhteiset tehtävät..

Avainlukuja (1 000 euroa)	2022	2021
	Ennuste	Toteuma
Toimintatuotot	397 048	399 479
Toimintakulut	-215 902	-189 554
Toimintakate	118 018	212 204
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 244	37 217
Toimintatuotot/toimintakulut (%)	190	208
Henkilöstökulut toimintatuotoista -%	12,6	12,2
Vuosikate/poistot (%)	102,0	137,2
Kassavarat	10 071	12 252
Investoinnit	-40 342	-232 998
Oma pääoma	787 716	773 806
Pitkäaikaiset velat	1 814 638	1 764 638
Taseen loppusumma	2 824 724	2 799 040

Hallitus

Puheenjohtaja: Nygård Mia

Varapuheenjohtaja: Hertell Sirpa

Jäsenet:

Kokko Kristiina, Pasterstein Dennis, Kuusisto Pasi, Lehmuskallio Paula, Stranius Leo, Seppänen Tia, Vuorela Antti, Linroos Kristiina, Jokela Laura, Miettinen Taisto, Suihkonen Tuomas, Korkman Anna

Varajäsenet: Koskinen Markus, Hurskainen Mikko, Toveri Maarit, Nores Mia, Ahola Eero, Lahti Timo, Vuorinen Kirsi, Auvinen Antti, Temmes Anneli, Aitola Minna, Paunio Mikko, Pirinen Eija, Romppainen Leena, Seitsamo Alex

Toimitusjohtaja: Fred Tommi

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Tammi-huhtikuussa HSY:n asiakaskiinteistöillä tehtiin 2,9 miljoonaa astiatyhjennystä, kasvua 1,3 % viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Tyhjennysten kokonaismäärän ennakoidaan päätävän vuoden 2021 tasolle, eli noin 1,4 % pienemmäksi kuin talousarviossa on esitetty. Suurin yksittäinen tekijä on sekajätetyhjennysten osuus, joka jäänee talousarvioon nähden noin 1,7 % pienemmäksi. Kierrätyskelpoisten jättejakeiden tyhjennysmäärän ennakoidaan jäävän hieman pienemmäksi kuin talousarvio, mutta 2,3 % korkeammaksi kuin vuonna 2021.

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa vastaanotettiin jätteitä yhteensä 63 325 tonnia, mikä oli 11 % vähemmän kuin edeltävän vuoden vastaavana ajanjaksona. Erityisesti maa- ja kiviaineksen sekä teollisuusbiojätteen määrien ennustetaan jäävän pienemmiksi kuin talousarviossa, mutta myös monien muiden jättejakeiden ennustetut määrät jäävät talousarviosta. Kokonaisuutena jätemäärän ennustetaan jäävän noin 5 % talousarviosta.

Sortti-asemien asiakasmäärät olivat 11 % viime vuoden vastaavaa ajanjaksoa matalammat johtuen kylmästä keväästä, joka vaikuttaa käyntien ajalliseen kohdistumiseen. Sortti-asemien asiakaskäyntien määrän ennustetaan olevan talousarvion mukainen.

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatua mitattiin seitsemällä pysyvällä ja neljällä siirrettävällä mittausasemalla. Pitkäaikaisilla mittauksilla seurataan liikenteen, puunpolton, energiantuotannon sekä lentokentän ja satamien päästöjen vaikutuksia ilmanlaatuun. Lisäksi HSY seuraa suuntaa antavasti katupölyn pitoisuuksia kymmenessä eri paikassa pääväylien ja pääkatujen varsilla sekä liikenteen pakokaasujen vaikutusta ilmanlaatuun yli 40 paikassa. Ilmanlaatatiedot esitetään reaaliaikaisesti HSY:n verkkosivuilla, ilmanlaatukartalla ja ilmanlaatuportaalissa.

Ukrainassa käytävän sodan vaikutuksina varautumisen tasoa nostettiin koko HSY:n osalta. Fyysiseen turvallisuuteen ja kyberturvallisuuteen liittyviin uikiin varautumista tehostettiin. Kriittisten materiaalien ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi ryhdyttiin tehostettuihin toimenpiteisiin.

Omistajaohjauksen tavoitteiden toteutuminen

Yhteiset tavoitteet kuntayhtymille

1. Jäsenkuntien talouden tasapainotustarpeiden huomioon ottaminen kuntayhtymän taloudenpidossa ja -suunnittelussa niin, että kuntayhtymät tekevät omat konkreettiset ja mitattavissa olevat toimenpiteensä talouden tasapainottamiseksi

Tavoitteen toteutuminen

Vuoden 2021 aikana valmisteltiin uuden hankintajärjestelmällä käyttöönottoa, tällä parannetaan hankintojen tehokkuutta. Uusi hankintajärjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2022. Täyttölupamenettelyä tehostettiin ja sillä hallitaan henkilöstömäärän kasvua entistä tehokkaammin. Talous ja toimintasuunnitelmassa 2022-2024 kiinnitettiin erityisesti huomiota tuottavuuden kehittämiseen tuottavuusohjelman pohjalta. Tuottavuutta haetaan panostusten kohdentamisella ja fokuoimalla tekemistä. Organisaatiota lähdettiin vuonna 2021 muokkaamaan joiltain osin toimintaa tehostavaan suuntaan esim. vesihuollossa. Keväällä 2022 valmistuu uusi strategia 2030. Talouden tasapainotusnäkökulma on vahvasti huomioitu uudessa strategiassa

2. Strategisten tavoitteiden seuranta tehostettava ja vaadittavat korjaustoimet toteutettava riittävän ajoissa

Tavoitteen toteutuminen

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmissä, jotka myös määrittelevät korjaustoimenpiteet. Strategisia tavoitteita käsitellään myös osavuosikatsauksen yhteydessä HSY:n hallituksessa, jolta tarvittaessa tulee korjaustoimenpiteitä. Muutamien yksittäisten strategisten tavoitteiden seuranta on haastavaa esim. kierrätysaste, koska siihen tarvitaan dataa HSY:n ulkopuolisilta tiedontuottajilta ja he tuottavat dataa noin vuoden viiveellä.

3. PKS-yhteisten tavoitteiden toteutumisesta, kokonaisinvestoinneista sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta raportoitava jäsenkunnille vuosittain PKS-raportoinnin yhteydessä

Tavoitteen toteutuminen

Merkittävistä hankkeista Blominmäen investointi on raportoitu 29.04.2022 HSY hallitukselle; Hankkeen kustannukset nousevat hankesuunnitelman tarkistuksen yhteydessä 2014 arvioidusta. Hankkeen toteutuneet kustannukset 31.3.2022 mennessä ovat yhteensä noin 481 milj. euroa. Ennuste hankkeen kokonaiskustannuksista on noin 511 milj. euroa. Jätevesien kääntöä Blominmäkeen tavoitellaan alkavaksi 31.8.2022 mennessä ja puhdistamon tavoitellaan olevan täysimääräisesti käytössä vuoden 2022 loppuun mennessä. Puhdistamon urakan kokonaisvalmiusaste kustannusennusteeseen verrattuna on noin 94 % (rakennustekniikka 99 %, prosessiputkisto ja -koneisto 90 %, LVI 91 %, automaatio ja instrumentointi 78 % ja sähkö 87 %).

Blominmäen projektinjohtourakan prosessin ja LVI:n putkistojen ja koneiden asennukset ovat lähes valmiit. Prosessiputkistoista on asentamatta enää joitain täydentäviä (D < 32 mm) putkisto-osia. Sähkö- ja instrumentointikytkennät ja koestus ovat edenneet hieman odotettua hitaammin, mikä johtaa koestusten haasteelliseen tiivistymiseen seuraavalla vuosineljänneksellä. Työt viemäritunneleissa ovat edenneet yhdessä sovitun aikataulun mukaisesti. Purkutunneli luovutettiin HSY:lle 25.3.2022 ja sen täyttö Suomenojan puhdistetulla jätevedellä aloitettiin 28.3.2022. Tulotunneli luovutettiin HSY:lle 1.4.2022. Työt Malminmäen ja Eestinkallion urakka-alueiden ylemmissä tunneliosuuksissa ja maan päällä jatkuvat. Espoonjoen, Penkkikujan ja Riimukallion kuiluilla on tehty Kalliorakennus-yhtiöltä kesken jääneitä töitä. Viemärien kääntöurakoiden työt ovat edenneet hyvin Suomenojan puhdistamoalueella ja Riimukalliolla. Friisilän pumppaamon viereltä aloitettu viemärien pitkä loiva poraus kallion läpi saatiin valmiiksi helmikuussa. Suojaputken ja kallion välisen tilan juotosvalun yhteydessä 16.3.2022 teräksinen suojaputki kuitenkin lommahti sisään päin. Vaurion korjaaminen on haastavaa ja siirtää sen jälkeen tehtäviä työvaiheita. Siksi Friisilän pääviemärien kääntö päätettiin muuttaa toteutettavaksi viimeisenä syksyllä 2022.

Tavoitteet HSY:lle

4. Läpinäkyvä tuottavuusmäärittely ja -laskenta tuottavuuden kehityksen seuraamiseksi

Tavoitteen toteutuminen

Tuottavuuteen liittyvistä strategisista mittareista on kerrottu kohdassa kuntayhtymille asetettavat tavoitteet ja tuottavuuden nousu 1,5 %.

5. Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla tariffien reaalisten hinnankorotusten välttäminen

Tavoitteen toteutuminen

Tämän hetken erittäin korkea investointitaso tuo haasteita rahoitukselle ja toisaalta paineita palvelutaksoihin. HSY:n palveluiden tariffit päättää HSY:n hallitus talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Valtavat investointimenot ja velkaantumisen hillintä vaativat maltillisia hinnankorotuksia.

6. Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle

Tavoitteen toteutuminen

Investointitasoa seurataan tarkasti vuosittaisen talous ja toimintasuunnitelman yhteydessä ja viimeisimmässä HSY:n talous ja toimintasuunnitelmassa 2022-2024 rahoituksesta (Loppullinen TTS 2022-2024) on raportoitu seuraavaa;

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 436 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 227 miljoonalla, josta 59,9 miljoonaa euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 897 miljoonaa euroa. Lainamäärän jatkuva kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja lyhennysten myötä. On tarpeen tarkastella investointimenojen, velkaantumisen ja taksapolitiikan tasapainoa. Nykyisen kaltaisen investointitason jatkuminen tuo merkittävää painetta asiakasmaksujen korotuksille.

Lähivuosien suurten investointien takia HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakausilla, ollen vuoden 2024 lopussa 26,0 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,7 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta.

Investointitasoa seurataan lisäksi talousmallien ja investointiohjelmien laadinnan yhteydessä. Talousmallit päivitetään joka toinen vuosi investointiohjelmien yhteydessä. Talousmallin tarkoitus on pitää huoli rahoituksen tasapainosta; investoinnit – velkaantuminen – tulorahoitus -tariffit.

7. Kuntayhtymän vuosien 2021 ja 2022 talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 0,5 %:n korvaus. Vuosien 2023 ja 2024 osalta valmistelussa otetaan huomioon 1 %:n korvaus ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %:n korvaus.

Tavoitteen toteutuminen

Peruspääomalla maksettava korvaus on huomioitu talous- ja toimintasuunnitelmissa vuosille 2021-2024. Vuoden 2021 toteutunut korvaus peruspääomasta oli 2,5 miljoonaa euroa. Talous- ja toiminta suunnitelmassa vuodelle 2022 huomioitiin 0,5 % korvaus ja vuodelle 2023 ja 2024 1 % korvaus. Vuodesta 2025 alkaen korko on 1,5 %.

8. Tehostetaan toimenpiteitä vesijohtoverkoston hävikin pienentämiseksi

Tavoitteen toteutuminen

- Aluemittausjärjestelmän suunnitteluun, rakentamiseen ja käyttöönottoon luotu prosessi ja se on jalkautettu kaikilla osastoilla
- Vuotavuuden hallintatoimenpiteisiin liittyen käynnistetty kartoitus uusista tarkemmista vuodon paikantamismenetelmistä

HSY:n uudessa strategiassa 2030 on listattu toimenpiteitä tähän liittyen mm. se että HSY etsii ja korjaa verkoston vuoto-kohtia aktiivisesti sekä verkostojen saneeraus.

9. Kehitetään jätteiden sivuvirtojen hyödyntämistä pääkaupunkiseudulla yhteistyössä palveluja tuottavien yritysten kanssa.

Tavoitteen toteutuminen

Jätteiden hyödyntäminen yhteistyökumppanien kanssa: HSY hyödyntää kaikki jätteet yhteistyökumppanien kanssa lukuun ottamatta omana toimintana tehtävää biojätteen käsittelyä, kaatopaikkarakenteissa hyödynnettäviä massoja sekä lähes täysin loppunutta kaatopaikkasijoittamista (yhteistyökumppaneita mm. Vantaan Energia, tuottajayhteisöt, Ekomokumppanit).

Toimenpiteitä kierrätysasteen nostoon ja uusiomateriaalien hyödyntämiseen mm.

- Tekstiilijätteen erilliskeräyspilotti kauppakeskuksissa (6 kauppakeskusta: Kamppi, Stockmann, Kaari, Myyrmanni, Iso Omena ja Hertzi)
- Erilliskeräysvelvoitteiden laajentaminen (ehdotus HSY hallituksen päätettävänä 29.4.), osittain jäteasetuksen velvoittamaa tasoa laajemmin (biojätteen erilliskeräyksen laajentaminen kaikille kiinteistöille, rajoittumatta 10 000 asukkaan taajamiin, 5 huoneiston raja koskee koko toimialuetta, ei pelkästään taajamia).

- Biojätteen erilliskeräyksen laajentuessa kaikille asuin-kiinteistöille HSY tulee tarjoamaan asukkaille aiempaa laajemmän palveluvalikoiman biojätteen erilliskeräykseen ja kompostointiin. Erityisesti pienille kiinteistöille suunnattuja biojätteen keräysratkaisuja ovat tuulettuva biojäteastia ja jäteautoon tyhjennettävissä oleva kompostori, joita kiinteistön haltijat voivat jatkossa vuokrata HSY:ltä. Lisäksi palveluvalikoimassa on jätteiden monilokerokeräys.
- HSY:n tavoitteena on lisätä kaikkien lajittelutehokkuutta. Käytännössä tämä tarkoittaa lajittelukäyttämiseen vaikuttamista esimerkiksi kannusteilla, ohjauksella ja neuvonnalla.
- Vuoden 2022 aikana 1-4 huoneiston kiinteistöille tarjotaan myös mahdollisuutta ottaa pakkaustenmonilokero astia kiinteistöille. Tällä pyritään myös vastaamaan RINKI-pisteiden määrän vähenemiseen.
- Muovipakkaukset: tällä hetkellä 5 huoneistoa on erilliskeräysraja, mutta muovipakkausten keräystä ei olla rajoitettu millään muotoa, vaan se on saatavilla kaikille kiinteistöille koosta riippumatta.
- Osana valtakunnallista kuntien ja tuottajien yhteistyösopimusta selvitetään mm. muovin ja muovipakkausten yhteiskeräyksen aloittamista.
- Sortti-asetat: Konalan Sortti-asema viikonloppuisin auki, sekä Koivukylän Sortti-pienasema. Kävijämäärien perusteella teemme päätöksiä tarvitaanko lisää asemia avattavaksi viikonlopuille

Tuloskehitys ja investoinnit

Tammi-huhtikuussa toimintatuottoja kertyi 131,0 milj. euroa, 0,6 milj. talousarviota enemmän. Vuosiennusteen mukaan tuottoja kertyy 397,1 milj. euroa, 2,6 milj. talousarviota vähemmän.

Vesihuollon toimintatuotot olivat tammi-huhtikuussa 95,2 milj. euroa, ollen 0,6 milj. talousarviota pienemmät. Liittymismaksun alittivat talousarvion tammi-huhtikuussa 1,2 milj. eurolla. Vesihuollon toimintatuottojen ennuste vuodelle 2022 on 294,1 milj. euroa, 1,5 milj. euroa talousarviota pienempi, johtuen liittymismaksujen ennusteen pienemisestä.

Jätehuollon toimintatuottojen toteutuma oli 1,3 milj. euroa yli kauden talousarvion, johtuen osan tuotoista kohdistumisesta enemmän alkuvuoteen. Toimintatuottojen ennustetaan kuitenkin jäävän talousarviota 1,4 milj. euroa matalammiksi.

Tuottoja laskee astiatyhjennysten ja käsittelyn jätemäärän talousarviossa esitettyä pienempi määrä.

Tammi-huhtikuun toimintakulut olivat 58,3 milj. euroa alittaen kauden talousarvion 5,9 milj. eurolla. Alitus johtuu muun muassa Suomenojan jätevedenpuhdistuslaitoksen purun varauksen kohdistumisesta loppuvuoteen, käsittelyn jätemäärän toteutumisesta talousarvioitua pienempänä, kustannusten ajoittumisesta loppuvuodelle, sekä siitä, että henkilöstösuunnitelma ei ole toteutunut suunnitellusti. Vuosiennusteessa kulujen arvioidaan olevan 215,9 milj. euroa, 8,2 milj. talousarviota suuremmat. Alkuvuonna inflaatio on ollut nousussa ja sen ennustetaan koko vuoden osalta olevan talousarviossa käytettyä inflaatiota korkeampi. Myös energian hinta on merkittävästi korkeampi, samoin polttoaine- ja kuljetuskustannuksissa ja kemikaaleissa on merkittävää nousua. Kaikkein suurin osa ennustetusta ylityksestä syntyy kuitenkin Suomenojan purun tulevasta lisävarauksesta.

Vesihuollon toimintakulut olivat tammi-huhtikuussa 33,8 milj. euroa, 1,3 milj. euroa talousarviota pienemmät. Henkilöstökulut olivat raportointijaksolla 0,7 milj. euroa alle talousarvion ja niiden ennakoidaan vuositasolla toteutuvan 0,5 milj. euroa talousarviota pienempänä. Palveluiden ostot olivat raportointijaksolla 1,8 milj. euroa alle talousarvion. Palveluiden ostoissa ennustetaan 0,5 milj. euron säästöä talousarvioon (49,6 milj. euroa) verrattuna, koska kustannusten ennakoidaan alittuvan asiantuntijapalveluissa sekä henkilöstöpalveluissa.

Energianhinta lähti jyrkkään nousuun viime syksynä. Uusi merkittävä käänne tapahtui Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Poikkeustilanteen vuoksi kuljetuksissa jouduttiin ottamaan käyttöön määräaikaiset polttoainelisät. Sekä energian että polttoaineiden hinnat tulevat ylittämään talousarvion, tämänhetkisen arvion mukaan 2,5 milj. eurolla. Myös kemikaalien hankinnassa tulee tehdä uusia ratkaisuja, kun toimitusketjuja arvioidaan muuttuneessa tilanteessa. Kemikaalien arvioidaan ylittävän talousarvion 0,6 milj. eurolla. Muissa toimintakuluissa näkyvät varausten muutokset. Talousarviossa varauduttiin Suomenojan jätevedenpuhdistamon purkamiselle 10 milj. euron varauksella, mutta tämänhetkinen kustannusarvio on 17 milj. euroa. Purku tapahtuu vuosina 2023 ja 2024. Blominmäen jätevedenpuhdistamon kiinteistöveroesta on saatu päätös, ja sen mukaisesti kiinteistöverojen ennustetta nostettiin 0,6 milj. euroa. Koko vuoden toimintakuluennuste vesihuollossa ennustetaan olevan 129,5 milj. euroa, 9,7 milj. euroa talousarviota suurempi.

Jätehuollon toimintakulujen toteutuma oli 4,1 milj. euroa kauden talousarviota matalampi, mihin vaikuttaa osaltaan käsitellyn jätemäärän ja jäteastiatyhjennysten toteutuminen kauden talousarviota pienempänä. Jätehuollon toimintakulujen ennustetaan jäävän 1,5 milj. euroa talousarviota pienemmiksi. Tähän syynä ovat muun muassa osaltaan käsiteltävän jätteen

ja astiatyhjennysten ennustettu toteutuminen talousarviota pienempänä. Toisaalta kustannuksia nostaa polttoaineiden hinnan nousu, pörssisähkön erittäin korkeat hinnat ja talvikunnossapidon ennakoitua suuremmat kustannukset.

Tammi-huhtikuun investoinnit olivat yhteensä 40,3 milj. euroa, josta 36,6 milj. oli vesihuollon ja 3,2 milj. jätehuollon investointeja. Kokonaisuudessaan investointien ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion suuruisina.

Venäjän aloittamalla hyökkäyssodalla Ukrainassa on heijastevaikutuksia myös HSY:n hankkeisiin ja talouteen. Esimerkiksi materiaalien saatavuudessa on epävarmuutta ja hintojen nousua kautta linjan on nähtävissä. Mikäli kustannustaso olennaisesti nousee ja tarvikkeiden saatavuudessa alkaa olla urakoiden etenemistä haittaavia viiveitä, joudutaan järjestelmään kuluvan vuoden hankkeita uudelleen: valitsemaan toteutettavia hankkeita niiden toteuttamisedellytysten mukaan, sekä sopeuttamaan hankesalkkua ja lykkäämään hankkeita tarpeen mukaan.

Jätehuollon investointien ennustetaan kokonaisuutena toteutuvan toiminta- ja talousarvion mukaisesti. Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen kenttäalueiden ja biojätteen investointien osalta kustannukset ovat nousseet, kun taas aluepalveluiden rakennusinvestointien ja kalustohankintojen osalta investoinnit eivät toteudu kaikilta osin suunnitellusti. Ekoteollisuuskeskuksen kenttäalueiden vuoden 2021 investoinnit viivästyivät suoritämäärien lisääntyessä, joten niiltä osin kustannuksia siirtyi vuodelle 2022.

Ympäristöasioiden hallinta

HSY:n strategisena tavoitteena on kokonaisvaltainen ympäristövastuu ja resurssitehokkuus. Tavoitteena on muun muassa vähentää jätevedenpuhdistuksen ravinnepäästöjä ja epäpuhtauksia, parantaa kotitalous- ja yhdyskuntajätteiden kierrätysastetta, vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja ylläpitää uusiutuvan energian tuotantoa. HSY:ssä on usealla eri osa-alueella asetettu ympäristölupasadoksiä tiukempia tavoitteita, joita seurataan ja joiden mukaisesti toimintaa kehitetään jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti. Jäteveden puhdistusprosessien jatkuvilla parannuksilla sekä pitkäjänteisillä investoinneilla voidaan pitää ympäristöpäästöt alhaisina, sekä varautua siihen että toimintavarmuus on hyvä ja että kapasiteetti riittää tulevaisuudessakin. Sekaviemäröidyn alueen jätevesien ylivuotojen hillitsemiseksi on tehty investointeja ja kehitystyötä. Jätehuollossa kehitetään kotitalouksien lajittelumahdollisuuksia ja etsitään korkeamman jalostusasteen hyötykäyttöä kierrätysmateriaaleille. Kotitalouksien uudistetuilla lajittelumääräyksillä ja aktiivisella viestintä- ja neuvontatyöllä vaikutetaan biojätteen, lasin, metallin, paperin, kuitupakkausten, pakkausmuovin ja muiden hyödynnettävien materiaalien määrän pienentymiseen kotitalouksien sekajätteenä ja kotitalousjätteen kierrätysasteen nousuun. Lisäksi

tavoitteena on, että jätteen kokonaismäärä vähenisi. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi HSY optimoi prosesseja, hyödyntää kaatopaikka- ja biokaasua, pyrkii vähentämään energiankulutustaan, on siirtynyt uusiutuvien liikennepolttoaineiden käyttöön, tutkii muun muassa jätevedenpuhdistuksen typpioksiduulipäästöjen pienentämistä sekä tekee aktiivisesti toimia oman uusiutuvan energian tuotannon lisäämiseksi. Ympäristöohjelma on osa toiminta- ja taloussuunnitelmaa.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Operatiiviset riskit

- HSY:n toiminnassa operatiiviset riskit muodostavat lukumääräisesti suurimman riskiluokan.
- Suurimpiin operatiivisiin riskeihin kuuluu merkittävä alueellinen vedenjakeluhäiriö. Riskienhallintatoimiin sisältyy vuoteen 2025 asti ulottuvan investointiohjelman mukainen toimintavarmuutta lisäävien laiteasemien ja rinnakkaisten vedenjakeluyhteyksien rakentaminen.
- Riskikartoituksessa tulivat esille HSY:n tietojärjestelmä- ja järjestelmätoimittajariskit, esimerkiksi yhdestä ohjelmistotoimittajasta riippuvat tietojärjestelmät ja/tai hyvin ohuet tietojärjestelmätoimittajan tai oman organisaation avainresurssit.
- Riskienarvioinnissa tunnistettiin kyberriskejä, joihin kuuluvat esimerkiksi tunkeutuminen HSY:n tietoverkkoon ja järjestelmiin tai palvelunestohyökkäys HSY:n verkkopalveluihin.
- Vantaan Energian jätevoimalan mahdollinen toimintahäiriö on tunnistettu riskiksi. Voimalassa tapahtuva jätteen energiahyötykäyttö on olennainen osa pääkaupunkiseudun jätteenkäsittelyn infrastruktuuria, joka toimii myös HSY:n vastuulle kuuluvan sekajätteen käsittelypaikkana.

Vahinkoriskit

- HSY:n riskikartassa tunnistettuja suurimpia vahinkoriskejä ovat runkovesijohdon rikkoontumisen tai viemäröinnin aiheuttama merkittävä henkilö- tai omaisuusvahinko kolmannelle osapuolelle, vakava tulipalo vesi- tai jätehuollon tuotantolaitoksella, kaasuvuoto vanhalta kaatopaikalta sekä HSY:n työturvallisuusriskit.
- Tuotantolaitoksilla on kehitetty hallintatoimia tulipalojen ehkäisemiseksi. Toimenpiteet ovat kohdistuneet muun muassa varavoiman, paloilmoinlaitteistojen ja sähkönsyötön uudistamiseen sekä sammutuslaitteistojen ja päälaitetilöiden automaatiojärjestelmien kehittämiseen.

- Hallitsematon kaasuvuoto kaatopaikalta voi aiheuttaa räjähdysvaaran, henkilötapaturman, ympäristövahingon tai taloudellisia menetyksiä. Hallintatoimiin kuuluvat kaasun käsittelyjärjestelmien valvonta ja ylläpito sisältäen päästö- ja vuotomittaukset.
- HSY:n toimialoilla, erityisesti jäte- ja vesihuollossa, on merkittäviä työturvallisuus- ja työsuojeluriskejä. Henkilövahinkojen osalta esimerkiksi kaivantotyöt ja tuotantolaitoksilla tehtävät operatiiviset työt ovat riskialtis alue.

Strategiset riskit

- HSY:n toimintaan vaikuttavat maineriskit. Jos tuotetut palvelut ja asiakaskohtaukset eivät kaikilta osin vastaa asiakkaiden odotuksia, seurauksena on asiakaskontaktien lisääntyminen ja maineriski.
- Järjestäytyneen rikollisuuden uhka organisaatiolle on tunnistettu riskiksi.
- Ympäristölupiin, rakennuslupiin ja kaavoitukseen liittyy HSY:n toimintaan vaikuttavia riskejä. Lupiin liittyy aikataulu- ja kustannusriskejä. Ääritapauksessa suunnitellulle toiminnalle ei saada lupaa tai lupa ei mahdollista suunnitelmien mukaista toimintaa.

Taloudelliset riskit

- Taloudellisten väärinkäytösten mahdollisuus on tunnistettu riskiksi. Taloudellisia väärinkäytöksiä voivat olla kavallus, petos tai varkaus. Taloudellisesti merkittäviin rakennusurakasopimukseen, ICT-järjestelmäsopimukseen, jätteenkuljetussopimukseen ja kemikaalien sekä raaka-ainesten ostosopimukseen sisältyy sopimusriskejä.
- Arvio Ukrainassa käytävän sodan vaikutuksista ja sen aiheuttamista riskeistä toimintaan
- Kansainvälisen turvallisuustilanteen kiristymisen johdosta HSY:ssä perustettiin toimitusjohtajan johtama erillinen valmiusryhmä jo Ukrainassa käytävän sodan alkamista edeltäneellä viikolla. Valmiusryhmä kokoontuu säännöllisesti vähintään kerran viikossa. Erityisesti huoltovarmuuskriittisen vesihuollon häiriöttömään toimintaan kiinnitetään huomiota, mutta myös muun toiminnan turvaaminen on tärkeää. Yhteistyötä huoltovarmuuspoolien ja viranomaisten kanssa on tiivistetty.

Metropolia

Ammattikorkeakoulu Oy

Helsingin kaupungin
omistusosuus

42,2 %

"Metropolia valmisteli opetus- ja kulttuuriministeriön sekä muiden korkeakoulujen kanssa toimenpiteitä, joilla tuetaan Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöiden mahdollisuuksia opiskella korkeakouluissa Suomessa"

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n toimialana on ylläpitää ammattikorkeakoulua ja harjoittaa ammattikorkeakoulun koulutusaloihin liittyvää koulutus- ja muita toimintaa.

Avainlukuja (1 000 euroa)	2022 Ennuste	2021 Toteuma
Toimintatuotot	109 174	110 661
Toimintakulut	-100 737	-95 578
Toimintakate	8 437	15 083
Tilikauden yli-/alijäämä	-53	7 504
Toimintatuotot/toimintakulut (%)	114	116
Henkilöstökulut toimintatuotoista -%	64,6	62,2
Vuosikate/poistot (%)	127	187
Kassavarat	6 693	6 888
Investoinnit	-658	-7 854
Oma pääoma	55 921	55 305
Pitkäaikaiset velat	-	-
Taseen loppusumma	83426	86 221

Hallitus

Puheenjohtaja: Kuitunen Henri

Jäsenet: Ekman Kalevi, Junell Timo, Kalske Katri, Lievonen Kirsi-Maria, Kosonen Tekla, Järvenkallas Satu, Rinta-Aho Harri, Saxholm Tuula

Toimitusjohtaja: Konkola Riitta

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Helmikuussa alkanut sota Ukrainassa vaikutti myös Metropolian toimintaan. Korkeakouluna Metropolialla on erityinen vastuu huolehtia korkeakoulu yhteisön jäsenten tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden kunnioittamisesta sekä opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Ammattikorkeakoulut valmistelevat opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa toimenpiteitä, joilla tuetaan Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöiden mahdollisuuksia opiskella korkeakouluissa Suomessa. Metropoliasa tarjotaan Suomeen saapuville ukrainalaisille pakolaisille osaamisen tunnistamisen sekä ohjaus- ja neuvontapalveluita (SIMHE, Supporting Immigrants in Higher Education).

Ensimmäinen vuosikolmannes oli Metropoliasa maailman myllerryksestä huolimatta kuitenkin tuloksellinen. Alkuvuodesta valmisteltiin Metropolian uudet pedagogiset linjaukset varmistamaan yhteistä käsitystä laadukkaasta opetuksesta ja oppimisesta. Pedagogiset linjaukset rakentuvat neljälle periaatteelle, jotka ovat oppijälähtöisyys, ilmiölähtöisyys, monimuotoisuus sekä avoimuus.

Koulutusviennin puolella tehtiin tammikuussa merkittävä avaus, kun Metropolian, Haaga-Helium ja Laurean koulutusvienti-yhtiö EduExcellence Oy, Kenian valtio ja Skill Dove Ltd solmivat kauppasopimukset terveydenhoitoalan tilaustutkintokoulutuksista Laureaan, Metropoliaan sekä Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiaan. Kyseessä on Suomen historian

suurin tilaustutkintojen kauppa. Eri alojen koulutustarve Keniassa on erittäin suuri. Koulutusyhteistyön myötä valmistuneet voivat joko hyödyttää kotimaataan paikallista järjestelmää kehittämällä tai vaihtoehtoisesti työllistyä Suomeen. Näin voidaan osaltaan vastata myös osaaja- ja työvoimapulaan Suomessa.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi toteuttaa Metropolian kansainvälisen auditoinnin marraskuussa 2022. Alkuvuonna valmistauduttiin auditointiin muun muassa kokoomalla aineistoa itsearviointiraporttiin.

Tuloskehitys ja investoinnit

Metropolian liikevaihto oli 36,5 milj. euroa 1. vuosikolmanneksella. Se kasvoi edellisestä vuodesta 3,3 %. OKM-perusrahoitus pieneni 0,7 milj. euroa ja muu ulkopuolinen tulo kasvoi 1,8 milj. euroa.

Toimintakulut (sis. poistot) olivat yhteensä 34,7 milj. euroa ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 2,3 %. Henkilöstökulut 23,4 milj. euroa kasvoivat edellisestä vuodesta 5,3 %. Henkilöstökulut olivat 64,0 % liikevaihdosta (edellinen vuosi 62,8 %).

Poistot olivat 2,7 milj. euroa ja kasvoivat edellisestä vuodesta 3,0 %. Metropolian 1. vuosikolmanneksen tulos oli 0,7 miljoonaa euroa voitollinen (edellinen vuosi 1,7 miljoonaa euroa). Tilikauden voitto laski edelliseen vuoteen verrattuna 1,0 milj. euroa.

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat 0,5 milj. euroa. Investoinnit jäivät 1,4 milj. euroa alle budjetoidun. Investoinnit rahoitettiin tulorahoituksella.

Ympäristöasioiden hallinta

Metropolian vuoden 2021 hiilijalanjälkilaskenta valmistui maaliskuussa. Laskentaa kehitettiin edelleen ja mukaan otettiin tarkemmat päästöt hankinnoista Hanselin Hankintapulssi -työkalun avulla. Metropolian hiilijalanjälki vuonna 2021 oli 6 898 tonnia CO₂e. Hiilijalanjälki oli 3 % suurempi edellisvuoteen verrattuna johtuen muun muassa tarkemmista laskutavoista sekä nousseesta kustannustasosta. Metropolian hiilijalanjälki koostuu kategorioittain seuraavasti: Hankinnat 47 %, rakentaminen ja muu kiinteistönhuolto 34 %, lämmitys 17 %, liikkuminen 1,1 %, jätehuolto 0,6 % ja vedenkulutus 0,2 %.

Kestävän kehityksen tavoitteita edistävät Metropolia-kehitämissä kestävän kehityksen ydintiimi, hiilineutraaliuustiimi, koulutustiimi sekä koko henkilöstölle suunnattu kestävän kehityksen verkosto. Kestävä kehitys on osa Metropolian vuosittaista toimintasuunnittelua ja jokaisella Metropolian yksiköllä on roolinsa kestävän kehityksen tiekartan toimeenpanossa.

Lisäksi vastuullisuusasioita edistävät kestävän kehityksen

päällikkö vastaten kestävän kehityksen kokonaisuuden koordinoimisesta sekä ympäristöasiainkäsittelystä kehittäen organisaation ympäristövastuullisuutta. Johtoryhmätasolla kestävän kehityksen kokonaisuudesta vastaa kehitysjohtaja. Lisäksi kestävän kehityksen tiekartan jokaisella tavoitteella on vastuujohtaja.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Ukrainan tilanteen vaikutukset

Metropolian toimintaa ohjaavat Suomen ja EU:n linjaukset sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeistukset. Metropolia on todennut omassa viestinnässään, että opiskelu Suomessa on edelleen turvallista ja otamme vastaan ulkomaisia tutkintoja vaihto-opiskelijoita.

Apu Ukrainan pakolaisille

Metropolia valmisteli opetus- ja kulttuuriministeriön sekä muiden korkeakoulujen kanssa toimenpiteitä, joilla tuetaan Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöiden mahdollisuuksia opiskella korkeakouluissa Suomessa.

Metropolian SIMHE-palvelut tarjoaa korkeakoulutetuille sekä korkeakoulutuksesta kiinnostuneille maahan muuttaneille uraohjaus- ja neuvontapalveluja sopivien koulutus- ja urapolkujen löytymiseksi Suomessa. Palvelu on maksuton ja avoinna myös Ukrainasta Suomeen tulleille henkilöille.

Metropolian avoin AMK tarjoaa maksuttomasti opintojaksoja, moduuleja ja polkuopintoja Ukrainasta pakeneville henkilöille. Suomessa olevat ukrainalaiset opiskelijat vapautetaan lisäksi lukuvuosimaksuista.

Metropolia tekee myös yhteistyötä tukikeräyksien muodossa ukrainalaisten yhdistys Suomessa Ry:n kanssa.

Tuki metropolialaisille

Korkeakoulujen asema ja tehtävä edellyttävät korkeakoulu-yhteisön jäsenten tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden kunnioittamista. Metropolia ei sallita vihapuhetta tai syrjintää. Kaikkien korkeakoulu-yhteisön jäsenten edellytetään kiinnittävän erityistä huomiota asialliseen käytökseen, puheeseen ja viestintään.

Jatkuva oppiminen

Metropolia-kehitämissä jatkuva oppiminen sisältää tutkintotavoitteisen oppimisen ja muut oppimisen ratkaisut. Globaali toimintaympäristön murros haastaa koko yhteiskunnan ja samalla jokaisen suomalaisen jatkuvaan oppimiseen. Tulevaisuudessa tarvitaan yhä enemmän eri pituisia ja elämän eri tilanteisiin sopivia yksilöllisiä ratkaisuja. Vuoden 2022 tavoitteena on

edetä korona-aikana tehdystä digiloikasta monimuotoisiin ja joustaviin oppimiskäytäntöihin.

Pedagogisten linjausten tavoitteena on varmistaa yhteinen käsitys laadukkaasta opetuksesta ja oppimisesta Metropolian strategian 2030 mukaisesti sekä tukea pedagogista johtamista. Pedagogiset linjaukset rakentuvat neljän periaatteen mukaisesti, jotka ovat:

- oppijälähtöisyys
- ilmiölähtöisyys
- monimuotoisuus ja
- avoimuus.

Ilmiölähtöiset innovaatiokeskittymät

Metropolian innovaatiokeskittymät mahdollistavat uuden tavan oppia, tuottaa innovatiivisia ratkaisuja ja tehdä monialaista yhteistyötä merkittävien yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden parissa. Vuonna 2022 panostetaan erityisesti ilmiölähtöisen oppimisen, innovaatiokeskittymien ja yhteistyöalustojen tiiviiseen yhteistyöhön.

Ekosysteemyhteistyöhön perustuvilla kumppanuuksilla on yhä suurempi merkitys Metropolian TKI-toiminnassa. Metropolian kumppanuusmallin kehittämiseksi käynnistettiin sisäinen kehittämisprojekti. Uusi kumppanuusmalli ohjaa kaikkia Metropolian kumppanuuksia yhä pitkäjänteisempään, strategisempaan ja vaikuttavampaan yhteistyöhön.

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on Metropolian strategian läpileikkaava teema. Tavoitteena on, että kestävä kehitys ja vastuullisuus ohjaavat kaikkea Metropolian toimintaa ja että Metropolia on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

Tavoitteena on yhdessä koko korkeakoulu yhteisön kanssa uudistaa Metropolian arvot sekä rakentaa yhteiset eettiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct). Keväällä yhteisiä arvoja työstetään eteenpäin käymällä osallistuvia keskusteluja eri puolilla organisaatiota. Uudet arvot valmistuvat keväällä ja Code of Conduct syksyllä 2022.

Kestävän kehityksen nykytila-arviointia pilotoitiin liiketalouden tutkinto-ohjelmissa. Tavoitteena on selvittää, miten kestävä kehitys näkyy tällä hetkellä opintojaksoilla ja miten sen teemoja voisi lisätä jatkossa kaikkien opetukseen. Arviointi laajennetaan kaikkiin 69 tutkinto-ohjelmaan vuonna 2022.

Kestävä kasvu

Metropolian strateginen tavoite kestävä kasvu koskee kaikkia Metropolian ydintoimintoja. Oppimistoiminnan, TKI-toiminnan ja liiketoiminnan kestävällä kasvulla varmistetaan Metropolian taloudelliset toimintaedellytykset myös tulevaisuudessa.

Oppimistoiminnan osalta ensimmäisen kvartaalin AMK- ja YAMK-tutkintojen määrä ylitti viime vuoden vastaavan tason. Myös verkossa toteutettavien opintojaksojen määrä on kasvussa.

Kaupallisessa TKI-toiminnassa on paljon kasvun mahdollisuuksia. Esimerkiksi Metropolian Ajoneuvo- ja konetekniikan osaamisalueella on tässä pitkät perinteet. Metropolia Proof Health –kehityshankkeessa luodaan hyvinvointi- ja terveysalan osaamiseen perustuen toimintamallit ja edellytykset kaupalliselle TKIO-toiminnalle sekä määritetään eri yksiköiden roolit ja vastuut.

Kiinnostus Metropolian englanninkielisiin tutkinto-ohjelmiin kasvoi yhteishaussa yli 40 % vuoteen 2021 verrattuna. EU/ETA -maiden ulkopuolelta eniten hakijoita oli Bangladeshista, Nepalista, Pakistanista ja Sri Lankasta.

Ihmiset ja kulttuuri

Metropolia tavoittelee ketterää toimintakulttuuria, jossa uudistumista tehdään kokeilujen avulla ja jossa arki on tehokasta. Työskentelemme yhteisöllisesti ja osallistuvasti. Työ on teki-jälleen merkityksellistä ja sitä tehdään vahvuuksien kautta erilaisissa, joustavasti rakentuissa kokoonpanoissa.

Digitalisaatio

Digitalisaatio on keskeinen Metropolian uudistumisen mahdollistaja. Digikyvyyttä kehitetään jatkuvasti, verkko-opintotarjontaa laajennetaan sekä rakennetaan uusia ratkaisuja muun muassa analytiikan hyödyntämiseksi tiedolla johtamisessa ja toiminnan tehostamisessa. Metropoliaassa opitaan ja työskennellään moderneissa ympäristöissä.

Digivisio 2030 on korkeakoulujen yhteinen hanke, jonka tavoitteena on tehdä Suomesta joustavan oppimisen mallimaa. Metropolia jatkaa hankkeen vastuukorkeakouluna yhdessä Aallon kanssa. Metropolialla on yhteyshenkilöt hankkeen työpaketeissa ja kehitysjohtaja Eeva Viitanen toimii hankkeen ohjausryhmässä.

Metropolian jatkuvan oppimisen kehittämisessä on huomioitu myös Digivision tuleva vaikutus. Tutkintojen kehittämissuunnitelmien ja pedagogisten linjausten teemoina ovat nyt avoimuus ja modulaarisuus, joiden kautta sisältöjen ja toteutustapojen toivotaan kehittyvän jatkuvalla oppijalle soveltuviksi digitoteutuksiksi.

Yhteisön nimi: Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Ajalta: 1.1.2022-30.4.2022

Laatija / pvä: Mäkitalo Merja, 24.5.2022

Toimintaympäristö ja toiminta

Ennalta suunniteltua kiireetöntä hoitoa koskevien elektiivisten läheteiden määrä (114 214) kasvoi 1,8 % edellisvuodesta. Vuoden 2022 tammi-huhtikuussa oli yhtä monta arkipäivää kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Keskimäärin tammi-huhtikuun jokaisena arkipäivänä HUSiin saapui 1 395 elektiivistä lähetettä.

Hoitoonpääsy lain edellyttämässä ajassa heikentyi vuoden 2021 huhtikuun lopun tilanteeseen verrattuna vuodeosastolle jonottaneiden sekä poliklinikalle jonottaneiden osalta. Huhtikuun lopussa vuodeosastohoitoon odottavien potilaiden kokonaismäärä (20 639) kasvoi 24,4 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta, ja yli 6 kk odottavien potilaiden lukumäärä (3 293) kasvoi, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 1 783 potilasta (kasvua 84,7 %). Erikoisaloista eniten yli 6 kk odottajia oli kirurgiaan ja silmätaudeille, kuten aikaisempinakin vuosina. Kiireettömään polikliiniseen tutkimukseen ja hoitoon odottavien potilaiden kokonaismäärä (27 847) väheni 11,2 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Mutta yli 3 kk odottavien potilaiden lukumäärä kasvoi ja oli 7 814 potilasta, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 4 841 potilasta (kasvua 61,4 %).

Huhtikuun alussa HUSissa astui voimaan uusi ohje Jonottamisen syy-koodien käytöstä, kun potilas odottaa kiireetöntä erikoissairaanhoitoa. Hoitoa odottavista potilaista voidaan jatkossa erotella avohoitoa (poliklinikkajono), päiväkirurgiaa ja osastohoitoa (osastojono) odottavat potilaat, mutta lisäksi myös hoidon tarpeen arviointia odottavat potilaat. Hoidon tarpeen arviointia odotti huhtikuun lopussa yhteensä 11 706 potilasta (3/2022 6 162 potilasta). Huhtikuun aikana hoidon tarpeen arvioita odottavien potilaiden määrä on lisääntynyt odotetusti ko. jonottamisen syy -koodin laajemman käyttöönoton jälkeen. Samaan aikaan ja samassa suhteessa avohoitoa odottavien (poliklinikkajono) potilaiden määrä on laskenut.

Tammi-huhtikuussa omanpalvelutuotannon vertailukelpoinen volyyymi alitti talousarvion sisältämän suunnitelman - 7,0 % ja väheni -5,6 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Erikoissairaanhoidossa hoidettiin 329 204 potilasta tammi-huhtikuussa. Määrä kasvoi 0,7 % edellisestä vuodesta. Tästä jäsenkuntien potilaita oli yhteensä 308 671.

Tammi-huhtikuussa sairaanhoidollisen palvelutuotannon muiden kuin jäsenkuntamaksajien laskutus oli 61,2 milj. euroa ja se alitti talousarvion 14,2 milj. eurolla (- 18,8 %). Edelliseen vuoteen verrattuna laskua oli 7,2 milj. euroa (- 10,5 %).

Muiden sairaanhoitopiirien laskutus oli 27,3 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna muiden sairaanhoitopiirien laskutus väheni 3,0 milj. euroa (- 9,9 %).

Jäsenkuntien maksuosuuslaskutus

Edelliseen vuoteen verrattuna jäsenkuntien maksuosuuslaskutus laski tammi-huhtikuussa -4,2 % (25,6 milj. eurolla). Hoidettujen eri erikoissairaanhoidon potilaiden lukumäärä kasvoi tammi-huhtikuussa jäsenkuntien osalta 0,5 %. Toteumaluvut raportoidaan sekä kuluvan että edellisen vuoden osalta laskutuskauden mukaisesti, mikä on poistanut mahdollisen takautuvasti, esim. diagnoosien tarkentuessa ja muuttuessa, tapahtuvan laskutuksen vaikutuksen raportoinnissa. Jäsenkuntien maksuosuuslaskutus (ml. ostopalvelut) alitti talousarvion 59,9 milj. eurolla (- 9,2 %).

Laskutus K€	Kumulatiivinen			Poikk-% Tot. 1-4/2022 / TA 1-4/2022	Muutos-% Tot. 1-4/2022/ Tot. 1-4/2021
	Tot. 1-4/2022	TA 1-4/2022	Tot. 1-4/2021		
Hyks-sha:n kunnat	425 277	466 086	443 145	-8,8 %	-4,0 %
H0049 Espoo	96 512	101 465	96 794	-4,9 %	-0,3 %
H0091 Helsinki	215 684	242 747	227 191	-11,1 %	-5,1 %
H0092 Vantaa	81 030	89 132	86 816	-9,1 %	-6,7 %
H0235 Kauniainen	3 341	3 476	3 625	-3,9 %	-7,8 %
H0245 Kerava	14 576	14 599	15 168	-0,2 %	-3,9 %
H0257 Kirkkonummi	14 135	14 668	13 552	-3,6 %	4,3 %
Länsi-Uudenmaan sha:n kunnat	17 904	21 608	19 485	-17,1 %	-8,1 %
H0078 Hanko	3 450	4 365	3 940	-20,9 %	-12,4 %
H0149 Inkoo	2 140	2 647	2 322	-19,1 %	-7,8 %
H0710 Raasepori	12 314	14 597	13 223	-15,6 %	-6,9 %
Lohjan sha:n kunnat	37 456	41 939	38 709	-10,7 %	-3,2 %
H0224 Karkkila	3 584	4 124	3 456	-13,1 %	3,7 %
H0444 Lohja	20 443	22 726	20 166	-10,0 %	1,4 %
H0755 Siuntio	2 251	2 663	2 891	-15,5 %	-22,1 %
H0927 Vihti	11 177	12 426	12 195	-10,1 %	-8,4 %
Hyvinkään sha:n kunnat	74 339	81 910	76 501	-9,2 %	-2,8 %
H0106 Hyvinkää	19 322	21 703	20 472	-11,0 %	-5,6 %
H0186 Järvenpää	17 810	18 889	17 731	-5,7 %	0,4 %
H0505 Mäntsälä	7 704	9 062	8 181	-15,0 %	-5,8 %
H0543 Nurmijärvi	15 187	17 069	16 098	-11,0 %	-5,7 %
H0858 Tuusula	14 316	15 186	14 019	-5,7 %	2,1 %
Porvoon sha:n kunnat	35 377	38 676	38 110	-8,5 %	-7,2 %
H0018 Askola	1 725	1 971	1 869	-12,4 %	-7,7 %
H0407 Lapinjärvi	947	1 099	1 137	-13,8 %	-16,7 %
H0434 Loviisa	4 924	5 806	5 098	-15,2 %	-3,4 %
H0611 Pornainen	1 567	1 837	1 802	-14,7 %	-13,1 %
H0638 Porvoo	18 462	20 295	19 452	-9,0 %	-5,1 %
H0753 Sipoo	7 752	7 668	8 752	1,1 %	-11,4 %
Jäsenkunnat yhteensä	590 354	650 219	615 951	-9,2 %	-4,2 %

Laskutus t€	Koko vuosi				
	TA 2022	ENN 2022	Tot. 2021	Poikkeama-% Ennuste / TA 2022	Muutos-% TA 2022/ Tot. 2021
Hyks-sha:n kunnat	1 415 677	1 376 422	1 292 363	-2,8 %	9,5 %
H0049 Espoo	308 321	311 728	287 348	1,1 %	7,3 %
H0091 Helsinki	736 892	701 442	658 765	-4,8 %	11,9 %
H0092 Vantaa	270 682	259 740	253 438	-4,0 %	6,8 %
H0235 Kauniainen	10 689	11 197	10 335	4,8 %	3,4 %
H0245 Kerava	44 488	47 144	42 600	6,0 %	4,4 %
H0257 Kirkkonummi	44 605	45 171	39 877	1,3 %	11,9 %
Länsi-Uudenmaan sha:n kunnat	65 070	57 259	57 948	-12,0 %	12,3 %
H0078 Hanko	13 238	11 013	11 489	-16,8 %	15,2 %
H0149 Inkoo	7 979	6 928	6 819	-13,2 %	17,0 %
H0710 Raasepori	43 853	39 318	39 639	-10,3 %	10,6 %
Lohjan sha:n kunnat	126 624	122 070	111 909	-3,6 %	13,1 %
H0224 Karkkila	12 504	11 174	10 600	-10,6 %	18,0 %
H0444 Lohja	68 732	66 094	59 357	-3,8 %	15,8 %
H0755 Siuntio	8 059	7 693	7 165	-4,5 %	12,5 %
H0927 Vihti	37 328	37 109	34 788	-0,6 %	7,3 %
Hyvinkään sha:n kunnat	247 225	240 976	226 769	-2,5 %	9,0 %
H0106 Hyvinkää	65 423	63 873	60 886	-2,4 %	7,5 %
H0186 Järvenpää	57 088	56 693	53 083	-0,7 %	7,5 %
H0505 Mäntsälä	27 355	25 553	22 839	-6,6 %	19,8 %
H0543 Nurmijärvi	51 472	49 915	48 105	-3,0 %	7,0 %
H0858 Tuusula	45 887	44 941	41 856	-2,1 %	9,6 %
Porvoon sha:n kunnat	118 970	113 635	111 533	-4,5 %	6,7 %
H0018 Askola	6 021	5 532	5 306	-8,1 %	13,5 %
H0407 Lapinjärvi	3 400	2 533	2 971	-25,5 %	14,4 %
H0434 Loviisa	17 968	16 089	15 909	-10,5 %	12,9 %
H0611 Pornainen	5 599	5 152	5 128	-8,0 %	9,2 %
H0638 Porvoo	62 517	59 839	57 988	-4,3 %	7,8 %
H0753 Sipoo	23 464	24 490	24 231	4,4 %	-3,2 %
Jäsenkunnat yhteensä	1 973 565	1 910 363	1 800 522	-3,2 %	9,6 %

HUS Power BI 19.5.2022

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon tunnusluvut

Sairaanhoidollinen palvelutuotanto	Tot. 1-4/ 2022	TA 1-4 /2022	Tot 1-4 / 2021	Poikkeama-% Tot. /TA	Muutos-% Tot. / Edv.
Palvelutuotanto					
- Vertailukelpoinen volyymi				-7,0%	-5,6%
- Psykiatrian hoitopäivät, lkm 1)	48 342		54 010		-10,5%
- NordDRG-tuotteet, lkm	227 996	258 345	241 598	-11,7%	-5,6%
DRG-ryhmät	43 115	55 285	52 988	-22,0%	-18,6%
DRG-O-ryhmät	59 178	60 470	63 836	-2,1%	-7,3%
Tähystykset	9 984	10 345	10 735	-3,5%	-7,0%
Pientoimenpiteet	27 328	31 421	29 090	-13,0%	-6,1%
900-ryhmä	87 007	100 518	84 874	-13,4%	2,5%
Kustannusperusteinen jakso	1 384	306	75	352,3%	1 745,3%
- Käyntituotteet, lkm	635 682	650 636	673 903	-2,3%	-5,7%
- Sähköiset palvelut, lkm	30 965	53 585	26 640	-42,2%	16,2%
- Tk-päivystyskäynnit, lkm	70 397	83 598	66 296	-15,8%	6,2%
- Laskutettavat siirtoviivehoitopäivät, lkm	3 617		589		514,1%
- Synnytykset, lkm 30.4.2022	5 000		5 643		-11,4%
- Hoidetut eri erikoissairaanhoidon potilaat	329 204		326 935		0,7%
- Hoidetut eri tk-potilaat 2)	60 425		56 695		6,6%

1) Ei sisällä asumispalvelupäiviä.

HUS Total & HUS Power BI 19.5.2022

2) Sisältää Kliinisen hammaslääketieteen (TK) potilaat

Sairaanhoidollinen palvelutuotanto	Tot 1-4/2021	Tot 1-4/2022	Muutos-% Tot 1-4/2022 / Tot 1-4/2021
Hoidon saatavuus ja hoitopääsy			
- Läheteiden määrä (elektiiviset)	112 215	114 214	1,8 %
- Läheteiden käsittelyaika > 21 vrk, lkm	1 271	1 809	42,3 %
- Hoitopääsyä osastolle odottavat potilaat > 6 kk	1 783	3 293	84,7 %
kaikki	16 597	20 639	24,4 %
- Polikliiniseen hoitoon odottavat potilaat > 3 kk	4 841	7 814	61,4 %
kaikki	31 362	27 847	-11,2 %

HUS Power BI 18.5.2022

Liikevaihto, tulos ja tuottavuus

Toimintatuotot yhteensä alittivat tammi-huhtikuussa talousarvion 8,6 % (85,8 milj. euroa) ja pienivät edellisvuoteen verrattuna 9 % (89,4 milj. euroa). Muiden kuin jäsenkuntamaksajien laskutus (61,2 milj. euroa) toteutui 14,2 milj. euroa (- 18,8 %) talousarviota pienempänä. Muiden maksajien talousarvion toteutumisessa on jatkuvaa epävarmuutta, koska vaativien erityistason hoitojen laskutuksen suuruus yhteensä ja erityisesti koh-

dentuminen eri maksajille vaihtelee kuukausittain ja vuosittain. Jäsenkuntien maksu-osuuslaskutus (ml. ostopalvelut) alitti talousarvion 59,9 milj. euroa (- 9,2 %) ja väheni edellisen vuoden toteumasta -4,2 % (25,6 milj. euroa).

Laskutuksen alitus johtuu osittain siitä, että vuodenvaihteessa keskeneräiset hoitajakset katkaistiin poikkeuksellisesti laskutukseen suoriteperusteisesti vuodelle 2021 laskutusjärjestelmävaihdoksen vuoksi. Tätä laskutusta oli yhteensä 19,5 milj. euroa, josta jäsenkuntien maksuosuuteen kohdistui 12,9 milj. euroa ja muihin maksajiin 6,6 milj. euroa.

Alkuvuoden vuodeosastotoimintaan (näkyä nimenomaan DRG- ja DRG-O tuotteissa) on vaikuttanut koronaepidemian jatkuminen. Hoidossa on ollut koko ajan n. 100 koronapotilasta, joista n. 30 on itse koronan takia hoidossa vuodeosastolla ja n. 5 teho-osastolla. Muut potilaat (n. 65) ovat tulleet hoitoon muista syistä, mutta sivulöydöksenä on löytynyt korona, mikä vaikuttaa hoidon järjestämiseen olennaisesti. Lisäksi henkilöstön saatavuudessa on ollut vaikeuksia. Näiden syiden yhteisvaikutuksena n. 100- 200 sairaansijaa on ollut suljettuna, koska niiden auki pitämiseen ei ole ollut henkilöstöä. Tämän vuoksi vuodeosastohoitojaksoja on tuotettu vähemmän.

Leikkaustoimenpiteitä on jouduttu peruuttamaan noin 2 800 kappaletta hoitajalakon sekä ylityö- ja vuoronvaihtokieltojen vuoksi, vaikutus näkyy erityisesti klassisissa DRG-tuotteissa ja DRG-O-tuotteissa. Klassiset DRG-tuotteet vaativat raskasta vuodeosastohoittoa 3-vuorotyönä. Tässä ryhmässä myös paljon myyntiä ulkokunnille, joten vaikutukset ovat nähtävissä myös ulkokuntamyynnissä.

Lakon vaikutusta toimintatuottoihin voidaan arvioida myös viikkokohtaisella laskutuksella. Lakkoviikkoina (vkot 14–15) jäsenkunnan maksuosuuteen kuuluvan HUSin oman erikoissairaanhoidon palvelutuotannon poikkeama normaalitoiminnasta oli noin -28,9 milj. euroa. Lakon jälkeen oman toiminnan laskutus ei ole palannut normaalitasolle ylityö- ja vuoronvaihtokieltojen vuoksi. Lakon ja sitä seuranneen tuotannon aleneman vaikutus HUSin toimintatuottoihin on huhtikuussa arviolta -42,1 milj. euroa.

Toimintakulut alittivat tammi-huhtikuussa talousarvion 4,7 % (43,8 milj. euroa) ja pieneivät edellisvuoteen verrattuna 3,3 % (30,2 milj. euroa). Kululajikohtaisesti tarkasteltuna henkilöstökulut alittivat talousarvion 28,9 milj. euroa (5,7 %). Palvelujen ostot alittivat talousarvion 11,8 milj. euroa (5,4 %). Tarvikekulut alittivat talousarvion 1,6 milj. euroa (0,9 %). Poistot ja arvonalentumiset alittivat talousarvion 0,09 milj. euroa (0,2 %). Lakon sekä ylityö- ja vuoronvaihtokiellon vaikutus toimintakuluihin oli n. -12,4 milj. euroa, josta henkilöstökulujen osuus oli n. -9,6 milj. euroa.

Tammi-huhtikuussa tilikauden tulos oli 26,5 milj. euroa alijäämäinen (TA +14,6 milj. euroa) eli tulos alitti talousarvion 41,1 milj. euroa ja edellisvuoden tuloksen 57,6 milj. euroa. Tulosta heikensivät aiemmin kuvattu keskeneräisten hoitajaksojen käsittely vuodenvaihteessa sekä lakko. Lakon sekä ylityö- ja vuoronvaihtokiellon vaikutus oli n. -29,7 milj. euroa. Vastaavasti sitä paransi Kiinteistö Oy Keravan Isonkiventie 8:n osakekannan myyntistä maaliskuulle kirjattu 7,7 milj. euron myyntivoitto.

Tammi-huhtikuussa sitovat nettokulut alittivat talousarvion 3,0 % (18,8 milj. euroa) ja

kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 5,5 % (32,0 milj. euroa). Toimintakulut alittivat talousarvion 43,8 milj. euroa, mutta muun sairaanhoidollisen toiminnan myyntituotot jäivät talousarviosta 32,7 milj. euroa ja maksutuotot 4,2 milj. euroa. Kasvun edelliseen vuoteen selittää suurelta osin edellisvuonna alkuvuodesta kirjattu ja myöhemmin purettu rajatestaajaksotus (40,4 milj. euroa ajalla 1–4/2021).

Vuoden ensimmäinen tulosaluekohtainen ennuste laadittiin tammi-maaliskuun toteumatietoihin perustuen ja se päättyi 77,7 milj. euron alijäämään ja sitovien nettokulujen 0,7 %:n eli 14,5 milj. euron talousarvioylitykseen. Ennusteen laadinnassa on pyritty huomiomaan Tehyn ja Superin kahden viikon lakon ja JHL:n ja Jytyn yhden viikon lakon vaikutukset. Palkkaratkaisun vaikutusta ei ole ennakoitu, vaan palkankorotusten vaikutus on ennustettu talousarviovarauksen mukaisena. Seuraava ennuste laaditaan tammi-huhtikuun toteumatietoihin perustuen ja se valmistuu kesäkuun alkupuolella. Talousarviomuutos, jolla tilikauden 2022 tulosta pienennettiin 15 milj. euroa jäsenkuntien maksuosuuksien pienentämisen kautta, sisältyy raportoituihin lukuihin.

Tuottavuus

Vuonna 2022 kokonaistuottavuuden kehitystä seurataan kustannus per potilas -tunnusluvulla. Tammi-huhtikuussa HUSin kustannus per potilas on ollut 2 045 euroa, kasvua edelliseen vuoteen 0,3 % (deflatoimaton). Tavoitteena on, että kustannus per potilas laskisi deflatoituna HUS tasolla -1 % verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Investoinnit

Toimintavuoden investointien ennustetaan toteutuvan budjettivarauksen mukaisesti. Hallitus päätti 28.2.2022 (§ 26) vuosien 2022–2025 investointiohjelman tarkastamisesta. Keskeisin tarve investointiohjelman tarkistamiseen johtuu siitä, että rakennushankkeet alittivat vuoden 2021 määrärahavarausten ja hankkeiden toteuttamatta jääneet osuudet siirtyvät myöhäisemmille vuosille. Osa hankkeiden kustannusarvioista tarkentui tarvittavaa määrärahavarausta pienentäen, osa kasvattaen. Vuoden 2022 investointien kokonaismäärää ei muutettu.

Hallitus päätti toisesta investointiohjelman tarkistamisesta 9.5.2022 (§ 74). Investointiohjelman tarkistamistarpeet liittyvät lähinnä Jorvin sairaala-alueen rakennusoikeuden kasvattamisesta aiheutuvasta maankäyttömaksusta sekä Siltasairaalahankkeen kohonneesta kustannusarviosta sekä tarkennuksesta kustannusten vuosijaksotukseen.

Ensimmäisen neljän kuukauden jälkeen investointien toteuma on edelleen varsin pieni, n. 17 % (po. 33 %). Investointien toteutus ja myös kustannuskertymä vilkastuu tyypillisesti kevään edetessä.

(1 000 euroa)	TA 2022	TOT 1-4/2022	TA 1-4/2022	Poikkeama
Rakennukset	202 610	37 756	45 000	-7 244
Laitteet	46 470	4 983	2 000	2 983
Tietojärjestelmät	34 630	5 603	6 000	-397
Osakkeet ja osuudet	4 000	0	0	0
HUS Yhteensä	287 710	48 342	53 000	-4 658

Rahoitus

Maksuvalmius

Kuntayhtymän rahavarat 30.4.2022 olivat 233,1 milj. euroa. Rahavarat sisältävät kuntayhtymälle annettuja lahjoitusvaroja 7,2 milj. euroa, ja kuntayhtymän konsernipankkitiliin kuuluvien konserniyhtiöiden varoja 7,9 milj. euroa. Kassan riittävyystavoite vuoden lopussa on vähintään 15 päivää.

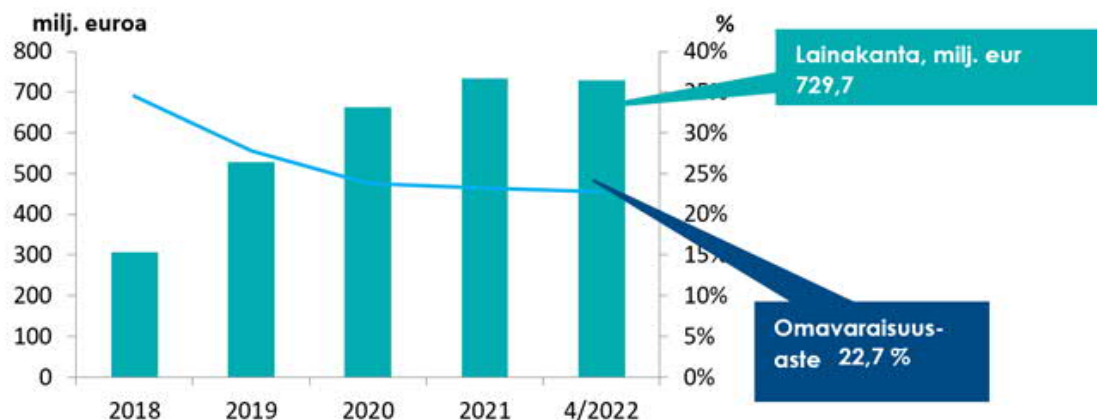
Ottolainat

Uutta pitkäaikaista lainaa suunnitellaan nostettavaksi vuoden 2022 aikana enintään 150 milj. euroa (TA2022 190 milj.). Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 18,2 milj. euroa. Vuoden lopussa kuntayhtymällä on pitkäaikaista lainaa enintään 865,7 milj. euroa (TA2022 905,7 milj.). Ottolainojen keskiporko oli kuukauden lopussa 0,07 %. Vaihtuvakorkoisten lainojen osuus HUSin lainasalkusta oli 22 %, ja niiden keskiporko oli 0,00 %. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus oli 78 % ja niiden keskiporko oli 0,10 %. Kuntayhtymän omavaraisuusasteen tavoitearvo vuoden lopussa on vähintään 20 %.

Antolainat

HUS-kuntayhtymän HUS-Kiinteistöt Oy:lle myöntämien antolainojen saldo 30.4.2022 oli 22,5 milj. euroa. Orton Oy:llä oli pääomalainaa kuntayhtymältä 2,2 milj. euroa ja Puro

Tekstiilihuoltopalvelut Oy:llä 1,0 milj. euroa.

Vastuusitoumukset

HUS-kuntayhtymä ei nostanut uutta pitkäaikaista lainaa raportointijaksolla. Alla olevassa taulukossa on esitelty ottolainat korkotyypeittäin:

OTTOLAINAT KORKOTYPEITTÄIN				
(koronvaihtosop. huomioitu)				
	Milj. €	Osuus	Keskikorko	
Vaihtuvakorkoiset lainat	158,1	21,7 %	0,00 %	
Kiinteäkorkoiset lainat	571,6	78,3 %	0,10 %	
	729,7	100,0 %	0,07 %	

HUS-kuntayhtymällä oli 30.4.2022 tilanteessa pitkäaikaista lainaa 729,7 milj. euroa, josta 125 milj. euroa NIBiltä ja 604,7 milj. euroa EIB:ltä.

Riskit

Riskienhallinta on kytketty HUSissa osaksi toiminnan ja talouden suunnittelu-, toteutus- ja seurantaprosesseja. Varautumisesta, riskeistä ja riskienhallinnan tilanteesta raportoidaan säännöllisesti talousarviossa, osavuosikatsauksissa sekä tilinpäätöksessä. Lisäksi häiriö- ja erityistilanteissa raportoidaan viiveettä valmiusjohdon määrittelemällä tavalla.

Tarkastelujaksolla vahvistettiin strategisen riskienhallinnan kytkentää talouden ja toiminnan suunnittelu- ja seurantaprosesseihin, systematisoitiin vuosisuunnittelua ja varautumis- sekä riskienhallintatyötä. HUSin toiminnalliset muutokset ja toimintaympäristön haasteet (mm. koronapandemia, geopoliittinen tilanne ja yhteiskunnalliset jännitteet) lisäsivät osaltaan tarvetta tehostaa em. toimintoja.

Ulkoinen toimintaympäristö vaikutti HUSin toimintaedellytyksiin ja toimintaprosesseihin. Tarkastelujaksolla realisoitui HUSin kannalta varsin haasteellinen tilanne, jossa yhdistyivät sekä kotimaiset että kansainväliset riskitekijät. Vuonna 2020 käynnistynyt koronapandemia oli edelleen aktiivisessa vaiheessa ja kuormitti sairaaloita sekä potilashoidon osalta että henkilöstön sairastumisten kautta. Samanaikaisesti ammattijärjestöt antoivat työtaisteluvaroituksen sekä vuoronvaihto- ja ylityökiellon jäsenistölleen. Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäys Ukrainaan käynnisti merkittävät varautumistoimenpiteet HUSin jatkuvuudenhallinnan turvaamiseksi. Edellisten riskiprosessien lisäksi talvi 2022 oli sääolosuhteiden osalta haastava ja olosuhteista aiheutui suuri potilaiden määrällinen lisäys traumapäivystyksiin. Elektiivistä toimintaa jouduttiin ajamaan alas ja HUSin suuronnettomuusvalmiustason arvioitiin olleen normaalioloja heikompaa tarkastelujaksolla.

Ympäristö asioiden hallinta

HUSissa on nelivuotinen ympäristöohjelmakausi vuosille 2021-2024. Lisäksi toimintaa ohjaa Energiatehokkuuden toimintasuunnitelmasta 2017-2025 nostetut vuositavoitteet sekä HUSin vastuullisuusohjelma. HUSin tavoitteena on olla hiilineutraali toimija vuoteen 2030 mennessä. Lähtötilanne määritettiin 2021. HUS laatii vuosittain ympäristötilinpäätöksen ja lisäksi ympäristöasioista raportoidaan varsinaisen tilinpäätöksen osana.

Osana pääkaupunkiseutuyhteistä omistajaohjausta asetettujen tavoitteiden toteutumisanalyysi/-ennuste (**erillinen liite Kuntayhtymien OMO tavoitteet**). Merkittävät tapahtumat yhteisön toiminnassa raportointijaksolla ja tulevaisuuden näkymät.

HUSissa on valmisteltu alkuvuoden aikana 1.1.2023 voimaan astuvaa organisaatiota. Uusi organisaatio on määritelty siten, että se tukee sote-uudistusta ja hyvää yhteistyötä Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa. HUS-yhtymä perustettiin 28.4.2022 ja sen ensimmäinen HUS-yhtymäkokous on 7.7.2022. Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa yhteistyössä on valmisteltu TAE 2023 laskentaparametreja ja raamia. Vuoden 2022 painopisteenä on ydintoiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja hallittu siirtymä HUS-kuntayhtymästä HUS-yhtymäksi.

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia**

Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihde 09 310 1641

www.hel.fi